

NOVADNIEKS

LAIKRAKSTS • AGLONAS • LĪVĀNU • PREIĻU • RIEBIŅU • VĀRKAVAS • NOVADAM

● OTRDIENA, 2009. GADA 14. JŪLIJS ● Nr. 52 (7939) ● Cena mazumtirdzniecībā Ls 0,40

Zemenes — ne poļu,
ne leišu, bet vietējās.
No Rožupes

● Līvānu novada Rožupes pagasta «Meža māju» saimniecei Ilzei Solai lauksaimniecība sen kļuvusi par sirdslietu. Iepēc viņa nespēj izprast, kāpēc Latvijā viss notiek tik ačgārnī — Zemkopības ministrijā un valdībā pieņemtie lēmumi dzen postā nozari, kas varētu kļūt par zelta āderi, nesot peļņu gan valstij, gan iedzīvotājiem. Kamēr apkārtnē viss jūk un brūk, Ilze kopā ar ģimeni cinās pašu spēkiem. Zemeņu lauki prasa daudz spēka un laika. Toties cik saldas ir ogas! Ilzes jaunākā meitiņa Ligija tās var baudīt pēc sirds patikas. Foto: A.Šņepsts

Svaigas zemenes vienmēr mulšina. Ja ziemas laikā cilvēkam jautā par vasaras asociācijām, parasti tiek minētas zemenes. Šobrīd ir tieši tas laiks, kad zemeņu garšas un smaržas esam jau krietni baudījuši, kad saldētā, kaltētā vai *zāptes* veidā šī saldā oga pataupīta arī drēgnajiem rudens un putēnainajiem ziemas vakariem.

Lai lūkotu, kā sokas ar zemeņu audzēšanu un vai šī saldā oga nes tikpat saldus augļus, devāmies uz Līvānu novada Rožupi. Tieši no turienes Preiļu un Līvānu tirgū jau maija beigās parādījās pirmās ogas. Lūdzu, nejauciet ar *viltvārdēm*, kuras drīz vien tika tirgotas kā vietējās ogas, lai gan patiesībā nāca no poļu un lietuviešu *apķimikalizētajām* plantācijām. Tātad — Rožupes pagasta «Meža mājas», kur saimnieko Ilze un Ivars Solas, kā arī Guntars Sola un Liene Vuškāne — topoša ģimene. Starp daudzajiem darbiem tūrumos un kūti, prāts nodarbināts arī ar zemeņu audzēšanu. Ilzes un Ivara pārziņā — lauka platības, bet Lienes un Guntara — siltumnīcu ogas. Tieši par viņu pieredzi un vairojumiem stāsta pirmajā daļā.

Jauniešu pieredze Skotijā

— Mācoties Latvijas Lauksaimniecības universitātē, kad tika piedāvātas studentu apmaiņas programmas, es

pieteicos braukt uz Skotiju. Tas bija laiks, kad vasarās gribējās piepelnīties, — stāsta Liene. Tā sagadījies, ka Skotijā viņas un Guntara ceļi krustojušies, jo Guntars tur bija devies peļņā uz zemeņu laukiem. Liene, tāpat kā Guntars, pirmo vasaru lasījusi zemenes, bet nākamajā gadā jau tikusi paaugstināta amatā par *supervaižieru* (darbu uzraugu, red.) un mācījusi, rādījusi citiem ogu lasītājiem, kā to pareizi darīt. — Mums bija labas attiecības ar vietējo darbu vadītāju, viņš daudz ko iemācīja, īpaši Guntaram, kas zemeņu audzēšanas procesā bija ļoti ieinteresēts, — turpina Liene. Zemenes pie Skotijas saimniekiem audzētas gan klajā laukā, gan siltumnīcā, tiesa, ļoti daudz izmantotas ķīmikālijas. Kā lai citādi tiek galā ar dažādām slimībām un kaitēkļiem, ja šī kultūra aug desmitos hektāru. Vēl 18 hektāri avenu, tāpat melenes, kazes, kā arī kartupeļi.

Pēc nostāstiem, zemeņu lasīšana esot viens ellīgi smags darbs. Guntars uz to saka: — Izdzīvo fiziski spēcīgākais, tas, kas pacieš muguras sāpes. Ātras rokas ir daudz, gan pušiem gan meitenēm, bet vadošais darbā ir tas, kas pacieš nogurumu un sāpes. Lidz ar to arī ļoti nopelna. Skotijā pie Ziemeļjūras klimatiskie apstākļi ir vēl mainīgāki nekā šeit, Latvijā — lietūs, vējš, nakts salnas. Audzējot zemenes uz lauka, tu riskē, ka ziedi apsals, bet ogas var sapūt. Siltumnīcā to visu var novērst,

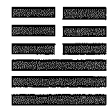
pie tam arī ogas ir daudz kvalitatīvākas. Lai ieietu veikalu tiklā ar savu produkciju, tai jābūt praktiski ideālai — ne tikai labi garšotai, bet arī lieliski izskatītai.

Iegūtā pieredze tika pārvesta mājās. Guntars ir pārliecināts, ka audzēt zemenes siltumnīcā ir izdevīgi kaut vai tā iemesla dēļ, ka var novākt un pārdot līdz pēdējai ogai, kas klajā laukā klimatisko apstākļu dēļ nav iespējams. Pie tam raža ienākas daudz ātrāk un to var realizēt par augstāku cenu. Šopavasār plēves siltumnīcās gan vēl nebija ierīkotas pienācīgas krāsnis apkurei, tāpēc Guntars aukstajās naktīs pamatīgi nomocījies, kurinādams pielāgotas ierīces, lai augt sākušie stādīņi un ziedpumpuri nenosaltu.

Mēģina un mācās no kļūdām

Lai uzsāktu biznesu, Liene un Guntars saņēmuši lielu pretimnākšanu no Ilzes un Ivara, kas ļāvuši saimniekot «Meža mājas». Tagad jaunieši var dalīties savā pieredzē, kas iegūta darot, mēģinot un kļūdoties. Vispirms zemenes tiek sastādītas vagās zem klajas debess. Vagas tiek pārklātas ar speciālu plēvi, lai nezāles netiek cauri. Zem plēves ievietota speciāla apūdeņošanas sistēma, kas ļauj ūdenim sasniegt katru stādīņu. Starp rindās jāiekļāj salmi, lai stādi un ogas ir tīri un kārtīgi. Platībai virsū var likt karkasu un pārklāt to ar plēves jumtu.

Turpinājums 5. lappusē.

ISSN 1407-9321

Neaizmirstiet abonēt

«NOVADNIEKU»

augustam un pārējiem gada mēnešiem modernizētajās «Latvijas Pasta» nodaļās līdz 25. jūlijam, pārējās pasta nodaļās un pie pastniekiem līdz 21. jūlijam. «Novadnieka» redakcijā Brīvības ielā 14, Preiļos — līdz 20. jūlijam. Abonēt «Novadnieku» redakcijā — LĒTĀK!

ZIŅAS

Latvijas Pašvaldību savienības kongresā lems par pārmaiņām

Pagājušajā nedēļā, 7. jūlijā, Latvijas Pašvaldību savienības valde nolēma sasaukt Pašvaldību savienības kārtējo 20. kongresu. Tā sākums noteikts 21. augustā pulksten 10.00 Mārupes novada kultūras namā, «Novadnieku» informē Latvijas Pašvaldību savienības padomniece sabiedrisko attiecību jautājumos Dace Zvirbule.

Latvijas Pašvaldību savienības 20. kongresā notiks savienības priekšsēža, viņa vietnieku un revīzijas komisijas vēlēšanas. Kongresā apsolījis piedalīties arī valsts prezidents Valdis Zatlers. Vēl kongresā tiks apspriesti grozījumi savienības statūtos un arī citi pašlaik aktuāli jautājumi. Sakarā ar administratīvi teritoriālo reformu un vietējo pašvaldību apvienošanu Latvijas Pašvaldību savienībai ir nepieciešams vienoties par turpmāko pašvaldību vadītāju pārstāvniecību savienības domē, Eiropas Savienības Reģionu komitejā un Eiropas Padomes Vietējo un reģionālo pašvaldību kongresā.

Latvijas Pašvaldību savienība dibināta 1991. gada 15. decembrī. Kopš šī gada 1. jūlija Latvijas Republikā ir 118 pašvaldības — deviņas republikas pilsētu un 109 novadu domes.

Rēzeknē atklāja pieminekli
Afganistānā kritušajiem
Latgales karavīriem

Sestdien, 11. jūlijā, Rēzeknē, Brāļu kapu skvērā, klātesot sabiedrības un Zemessardzes pārstāvjiem, svinīgi tika atklāts piemineklis, kas veltīts to 16 Latgales jauniešu piemiņai, kuri zaudēja savas dzīvības laika posmā no 1979. gada līdz 1989. gadam, dienot PSRS bruņoto spēku ierobežotā kontingenta sastāvā Afganistānā, «Novadnieku» informē Zemessardzes štāba sabiedrisko attiecību speciāliste Guna Freimane. Runu teica 3. Zemessardzes novada virsleitnants Ilmārs Apeins, kurš no 1986. līdz 1988. gadam piedalījās karadarbībā Afganistānā. Piemineklis veidots par sponsoru saziētajiem līdzekļiem. Tā veidošanas iniciators ir bijušais Valsts Militārā dienesta pārvaldes Latgales nodaļas vadītājs Francis Kovaļevskis.

Latgales reģionā budžeta
ieņēmumi — par piektdaļu
mazāki nekā pērn

Šī gada sešos mēnešos Valsts ieņēmumu dienesta Latgales reģionālā iestāde valsts kopbudžetā iekasējusi 64792.17 tūkstošus latu, kas, salīdzinot ar plānoto, ir par 8340.02 tūkstošiem latu vairāk. Toties, salīdzinot ar pagājušā gada attiecīgo periodu, reģiona ieņēmumi valsts kopbudžetā ir sarukuši par piekto daļu jeb 20,9 procentiem, «Novadnieku» informē Valsts ieņēmumu dienesta Latgales reģionālās iestādes biroja pārstāve Gunta Klodāne.

Tā, piemēram, Preiļu rajons valsts kopbudžetā šī gada sešos mēnešos devis 6544.17 tūkstošus latu (pērn šajā laikā — 7614.15 tūkstošus latu), valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas iekasētas 4288.11 tūkstošu latu apmērā (4712.43 tūkstoši latu), bet iedzīvotāju ienākuma nodoklis — 1713.94 tūkstošus latu (2242.27 tūkstoši latu).

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Aptieku pašapkalpošanās nodalās vairs nebūs bezrecepšu medikamentu

No 1. septembra aptiekās zāles vairs netiks izvietotas apmeklētāju apkalpošanas zāles daļā, kurā var uzturēties apmeklētāji, paredz 13. jūlijā valdības komitejā atbalstītie Veselības ministrijas (VM) rosinātie grozījumi noteikumos par zāļu izplatīšanas un kvalitātes kontroles kārtību. VM skaidro, ka šāds aizliegums ir nepieciešams, lai neradītu maldīgu iespaidu, ka zāles ir plaša patēriņa produkts, kā arī pasargātu aptiekas apmeklētājus no iespējamās reklāmas iespaidā iegādāties zāles, kuru lietošana konkrētajā gadījumā nav ārstnieciski pamatota un nepieciešama, tādējādi radot risku veselībai. Aptiekas apmeklētājam būs tiesības saņemt zāles, kuras izsniedz farmācijas speciālists, nodrošinot konsultācijas par šīm zālēm. Šo normu atbalsta Latvijas Farmaceiņu biedrība, Latvijas Brīvo farmaceiņu apvienība un Latvijas Farmācijas arodbiedrība. Pret šādu normu ieviešanu iebilda Ekonomikas ministrija, kura uzskata, ka šāds ierobežojums ir uzņēmējdarbību bremzējošs. No patērētāju tiesību aizsardzības viedokļa, patlaban pircējs redz visu zāļu klāstu un cenas, kā arī nav atkarīgs tikai no farmaceita. Šādai nostātai gan asi iebilda VM pārstāvji, uzsverot, ka tieši farmaceita uzdevums ir pārdot piemērotākos medikamentus, par to uzņemties arī pilnu atbildību. Arī Konkurences padomes vadītāja Zānete Jaunzema uzsvēra, ka šis ir tikai mārketinga instruments un no konkurences viedokļa šāds aizliegums neko neatrisina.

Vienošanās par Kargina un Krasovicka noguldījumu procenta likmju samazinājumu nav panākta

«Parex bankai» nav izdevies vienoties ar nu jau bijušajiem bankas īpašniekiem Valēriju Karginu un Viktoru Krasovicki par viņu noguldījumu procenta likmju samazinājumu. Kargins kopumā «Parex bankas» subordinētajā kapitālā ieguldījis 12,7 miljonu latu, no kuriem 5,2 miljonu latu noguldījis pagājušā gada oktobra beigās un decembra sākumā. Krasovickis veicis ieguldījumu «Parex bankas» subordinētā kapitālā 9 miljonu latu apmērā, bet viņa sieva Nina Kondratjeva veikusi ieguldījumus 3,7 miljonu latu apmērā. No minētajām summām 5,2 miljoni latu noguldīti pagājušā gada oktobra beigās un decembra sākumā. Visiem ieguldījumiem piemērota 3% likme un sešu mēnešu Rīgibid. Rems Kargins veicis noguldījumu 12 miljonu latu apmērā ar procentu likmi 12% gadā. Kā iepriekš intervijā radio «Baltkom» un «MixFM» sacīja Kargins un Krasovickis, viņi un to radi dažādu formu depozītos un citos veidos bankā noguldījuši ap 63 miljoniem latu. Šie līdzekļi pagājušā gada decembrī bija noguldīti depozītos ar procentu likmi 9,85%.

Negrib atklāt, cik izmaksājis Zatlera juniora draugu vizināšana

Valsts prezidenta kanceleja kategoriski atsakās atklāt, kādas summas no valsts līdzekļiem izmaksājis Valda Zatlerā jaunākā dēla Kārļa un viņa draugu vizināšana uz Eiropas sieviešu basketbola čempionāta spēlēm Liepājā, raksta Lato Lapsa laikrakstā «Baltie Screen». Pēc tam kad izdevumā «Vakara Ziņas» parādījās fotoattēli, kuros redzams, ka Kārlis Zatlers draugu barībā tiek atvests uz basketbola čempionāta spēlēm, Valsts prezidenta kancelejas vadītājam Edgaram Rinkēvičam tika uzdots virkne jautājumu par šādu tēriņu pamatotību. Pēc divu nedēļu pārdomām Rinkēvičs tomēr nav spējis dot atbildi ne uz jautājumu par šai valstiskajai vajadzībai iztērētajiem līdzekļiem, ne uz jautājumiem, kura tieši Valsts prezidenta kancelejas amatpersona devusi rīkojumu vai atļauju izmantot transportu minētajam nolūkam un uz kādiem normatīvajiem aktiem balstījies minētās amatpersonas rīkojums. Vēl nesen Valsts prezidenta kancelejai nācās taisnoties par vairāku jaunu «BMW» markas automašīnu iegādi. Mediji ziņoja, ka viena no tām nodota tieši Valsts prezidenta dzīvesbiedres Lilitas Zatleres vajadzībām. Savukārt pats Zatlers ne personiski, ne ar sava preses dienesta starpniecību neuzskatīja par nepieciešamu sniegt atbildi uz jautājumu saistībā ar viņa dēla vizināšanu — vai viņš kā Valsts prezidents atbalsta šādu valsts autotransporta izmantošanu. Jāpiebilst, ka Valsts prezidenta kancelejai, neraugoties uz oficiālajiem paziņojumiem par taupības režīmu, kļūst arvien grūtāk atskaitīties par budžeta līdzekļu tēriņiem. Tā, piemēram, jau kopš maija beigām Valda Zatlera padotie mēģina atrast kancelejai oficiāli pieprasītās tās 2008. gadā apmaksātās mākslinieciskās koncepcijas un scenāriju valsts augstāko apbalvojumu pasniegšanas ceremonijām 2008. gada 11., 12., 14. un 17. novembrī, kā arī Valsts prezidenta rīkotajai pieņemšanai par godu Latvijas Republikas proklamēšanas 90. gadadienai Latvijas Nacionālajā mākslas muzejā 2008. gada 18. novembrī.

Sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 65307056, mob. tel. 29410288 (redaktorei),

65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

65307058, 65307059 (žurnālistiem). Fakss 65307057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo

redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astonas reizes mēnesī
(otrdien, piektdien).

*Drīve ir kā ziedoša plava: zieds pie zieda, sirds pie sirds.
Esi uzmanīgs, lai aiz tevis nepaliek salaurti ziedi
un sāpošas sirdis.*

LĪVĀNU NOVADĀ

Sutros top jauniešu ideju un atpūtas centrs

● Jaunieši jau uzsākuši telpas renovācijas darbus.

Līvānu novada Sutru pagasta jauniešu iniciatīvas grupa «Vinnijs Pūks un viņa draugi» koordinatore un Sutru kultūras nama vadītājas Mārites Kantānes vadībā uzsākusi KNHM fonda (Niederlande) mazo grantu programmas «Sabiedrība ar tendenci» projekta «Sutru jauniešu ideju un atpūtas centra izveidošana» īstenošanu. Projekta mērķis ir iesaistīt un atbalstīt Sutru pagasta jauniešus savas dzīves kvalitātes attīstībā, veidojot pozitīvu vidi, radot iespējas jauniešiem lietderīgi un radoši pavadīt savu brīvo laiku, «Novadnieku» informē Līvānu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Indra Artemjeva.

Kā informēja projekta koordinatore Mārite Kantāne, sabiedrībā daudz tiek runāts un diskutēts par un ap jauniešiem, ka viņiem nav ko darīt, nav kur pulcēties, līdz ar to rodas klaiņošana, slikais huligānisms utt. Projekta «Sutru jauniešu ideju un atpūtas centra izveidošana» realizācijas pamatā Sutros būs vieta, kur jaunieši varēs iet kā uz mājām. Tā nebūs vieta, kur varētu ieklist, jo ieklist var kafejnīcā vai parkā... Tā būs Vieta, uz kuru iet ar Mērķi. Tā būs vieta, kur jaunieši varēs lietderīgi pavadīt savu

brīvo laiku, parādīt, ka viņiem var uzturēties, izstāstīt savu ieceri, padiskutēt ar citiem jauniešiem un idejas izvērst tālāk jau darbībā. Tā būs vieta, kur aiziet pēc skolas, gaidot autobusu, nolikt somu, atpūsties, uzspēlēt kādu galda spēli, satikties, smieties un raudāt, ja klājas grūtāk, un saņemt atbalstu.

Ikvienam pagasta jauniešiem tā būs iespēja būt aktīvam, pašam veidot savu sabiedrisko dzīvi un brīvo laiku tā, lai viņam un arī citiem jauniešiem būtu interesanti dzīvot Sutros. Centra pamataktivitātes veidos saturīga brīvā laika pavadīšana, pasākumu organizēšana, bet tālāk darbības virzieni tiks papildināti, pamatojoties uz Sutru pagasta jauniešu vajadzībām un interesēm.

Jauniešu ideju centra mērķauditorija būs pusaudži un jaunieši vecumā no 14 līdz 25 gadiem. Šobrīd Sutru jauniešiem nav pašiem savas telpas, kur viņi varētu pulcēties, sadarbojoties viens ar otru, veidot jauniešu ideju centru. Topošajā centrā viņi varēs īstenot savas ieceres, tā padarot savu ikdienu un brīvo laiku krāsaināku un interesantāku. Jaunieši paši varēs darīt lietas, kas pašiem patīk un padodas un kas sniedz labumu pēc iespējas lielākam skaitam cilvēku. Projekta gaitā izremontētā un iekārtotā 7 x 5,70 m lielā telpa pagasta pārvaldes ēkā, izmantojot pašu jauniešu iniciatīvu un darbu, būs kā atspēriena punkts tālākajai Sutru jauniešu ideju un atpūtas

centra darbībai.

Mārite Kantāne stāsta, ka telpa, kur būs jauniešu centrs, šobrīd ir ļoti sliktā stāvoklī un tai ir vajadzīgs remonts — sākot ar veco piekaramo griestu demontāžu, grīdas seguma un tapešu noņemšanu un beidzot ar elektroinstalāciju nomainīšanu. Tiks veikta grīdas izlīdzināšana, jauna grīdas seguma ieklāšana, griestu pielīmēšana un krāsošana, tapešu pielīmēšana un krāsošana. Jaunieši paši izgatavos plauktus un veiks to uzstādīšanu, tiks uzstādītas arī žalūzijas, ierīkots jauns apgaismojums.

Minēto aktivitāšu veikšanai iniciatīvas grupa «Vinnijs Pūks un viņa draugi» nopirks nepieciešamos materiālus un darba rīkus, koordinēs un vadīs veicamos darbus. Uzsvārs tiks likts uz jauniešu idejām un vēlmēm. Projekta kopējās izmaksas ir Ls 702,80, kas tiks izlietoti visu iepriekš minēto darbu veikšanai un materiālu iegādei. Projektā tiks aicināti piedalīties arī pārējie jaunieši, kuri šobrīd nav darba grupā, tā vēl vairāk veicinot jauniešus uz saliedētību, aktīvu līdzdarbošanos un kopīgi sasniegtu rezultātu, par kuru būs prieks un lepnums.

Šobrīd jaunieši ir veikuši visus priekšdarbus: veco piekaramo griestu demontāžu, vecā grīdas seguma un tapešu noņemšanu un jau tuvākajās dienās sāks pirmos remontdarbus topošajā Sutru jauniešu ideju un atpūtas centrā.

Bet atmiņās ābeļdārzs joprojām zied...

Dzīvē viss ir cieši saistīts — cilvēki, notikumi, mūsu darbības un to sekas. Kāda frāze, vārds vai fotogrāfija, kas pasaulē laista, atsaucas pavisam citā vietā un citos cilvēkos. Tā ir arī šajā stāstā.

Jūs, «Novadnieka» lasītāji, ceru, būsiet pamanījuši, ka vairākos turpinājumos nesen publicējam vārkavieša, nu jau aizsaulē aizgājušā skolotāja Antona Vaivoda bērības atmiņas «Mazās hronikas» jeb *Frankas Untis* dzīves apraksts». Vienā no atmiņu turpinājumiem autors stāstīja par savu skološanos toreizējā Jasmuižas pagasta Kategradē. Bija minēts arī kāds vīrs, uzvārdā Limanis, kurš kopis tuvumā esošo milzīgo ābeļdārzu. Šis fakts arī kalpoja par iemeslu jaunam stāstam, jaunām atmiņām par tālajiem gadiem pagājušā gadsimta pirmajā pusē.

Redzu visu kā šodien

«Ja ne šī raksta, ja ne pieminētā Kategrade, nemaz nebūtu nākusi uz redakciju,» teic ienākusi kundze. Noņem vieglo vasaras cepuri, saglauž iesirmos matus un apsēdusies izvelk no somas pabiezu kladi un pārīs fotogrāfijas. «Tas ir mans vectēvs Jēkabs, viņš ir tas Kategrades dārznieks,» kundze sāka un steidz rādīt. Fotogrāfija redzams bariņš cilvēku pie kādas ēkas. Izrādās, tās ir tās pašas vietas, par kurām savās atmiņās par Kategradi stāstīja Vaivoda kungs, bet redakcijas viešņa — VALENTĪNA ŠTAGARE, dzimusi Limane. Laikraksta publikācija viņā izraisījusi atmiņas, tieši tāpēc arī nākusi uz «Novadnieka» redakciju.

«Ziniet, ar atmiņām es ritā ceļos un vakarā gulstos. Ja miegs nenāk, domās aizceļoju uz savām bērības vietām. Ja ne atmiņas, šodien droši vien savu mīlo Kategradi nemaz nepazītu, bet tā redzu visu kā šodien. Tur tagad viss tik ļoti izmainījies... Cik toreiz bija sakopts, tīrs, kārtīgs, tik tagad svešs un nepazīstams. Pat ezers šķiet savādāks,» stāsta Valentīnas kundze.

Tad viņa tā kā mazliet samulst un rāda biezo kladi, kur visas lapas pierakstītas glītā, apaļiem burtiem veidotā rokkrakstā. «Uz vecumu esmu sākusi rakstīt, un šajā burtiņā apkopotas visas manas domas un prātojumi. Stāstus gan nerakstu, bet šādi tādi prātojumi dzejas veidā rodas. Man par Kategradi tur daudz kas uzrakstīts! Atceros, ka pie mājas auga liela kļava. Bieži skatījies pa logu un redzēju, kā lapas vēja kustas, kā caur zariem ezera vilniši rīrb.

Mans bērības rīts

Bija saulstariem tīts.

Es brīdu gar ezera malu,

Tēvs ar saviem brāļiem

Ezermalā pļāva rasotu sienu vālu,

Simtgadīgās egles aizsargāja ar savu

stāvu

Pret ziemeļu vējiem un salu

Manu ziedošo, briestošo ābeļu dārzu

Un lapu koku gāršu.

Ozola galotnē stārkšis cītīgi sargāja ligzdu,

Lai stārķa bērni no tās neizkristu.

Dzīves rats un liktenis darīja savu,

Meta mūs katru uz savu malu —

Uz Kurzemi, Latgali un Sibīriju.

Mani gadi kā gājputni rudenī skrēja,

Bija tādi, ko saule apmirdzēja,

Bija arī tādi, kad pūta skarbi vēji,

Un dažreiz man tik ļoti trūka aizvēja.

Ir gadi gājuši un viss ir bijis,

Gan puteņi, gan lietūs lijis.

Daudz skaistu ziedu aizsmaržojis,

Mūžs kā palu ūdens visu aizskalojis.

Kategrade man saglabājusies atmiņās kā skaistākā vieta pasaulē.»

Vectēva mūžs

Valentīnas kundzes rādītājā fotogrāfija redzams arī viņas vectēvs Jēkabs Limanis. Gudrs un ļoti strādīgs vīrs, kā vairums kādreizējo saimnieku, kuri, netaupot sevi, ara, sēja, cēla un būvēja. «Vectēvs nopirka zemi, divdesmit deviņus hektārus. Iedomājos, ka tādā vietā kā Kategrade, tā noteikti maksāja lielu naudu, bet līdz Otrā pasaules kara sākumam zeme jau bija izmaksāta. Kopā ar savu sievu, manu vecmāti Helēnu, viņi strādāja dienu un nakti, izaudzināja trīs dēlus — Jāni, Staņislavu un arī manu tēvu Aloizu.

Kad Antons Vaivods savās atmiņās pie-

● Kad mūža gadi sakrājas viens aiz otra, cilvēkam tiek dota izvēle — cīnīties un sūdzēties vai dalīties ar citiem savās domās un gudrībā. Vārkaviete Valentīna Štagare izvēlējusies pēdējo. Viņa vienkārši stāsta par piedzīvoto, tikai mazliet savādāk nekā citi. Foto: L.Kirillova

minēja ābeļdārzu, man gluži kā sirdi iedūra. Tas bija mana vectēva dārzs, viņa kopās un lolotās ābeles! Viņam bija uzcelta nojume, kur rudenos novietojām salasito ābolu ražu. Es vēl biju maza, bet atceros, kā visi strādāja, gan mūsu ģimene, gan tēva brālis. Mūsu apkārtnē labi pazīstams bija ebrejs uzvārdā Kirkilevičs. Viņš no mūsu tēva nopirka visus ābolus. Tēvs priecājās par nopelnīto naudu, jo vajadzību bija daudz, galvenais — iekopt spēcīgu saimniecību.

Sākotnēji vecaistēvs Jēkabs bija podnieks, tagad laikam jāsa — keramiķis. Viņš taisīja podus un brauca apkārt pa vietējām sādžām, pārdodams traukus. Lika kapeiku pie kapeikas. Es neteikšu, ka viņš bija skops, drīzāk ļoti, ļoti taupīgs, jo netērēja lieki un nekad neveda mājās bērniem kādus cienastus, kaut gan mazajiem diktī gribējās.

Vectēvam bija trīs dēli. Jānis skaitījās mācīts cilvēks, vācu laikā pagastā strādāja par rakstvedi, bet vēlāk aizbrauca dzīvot uz Kurzemi. Staņislavu iesauca leģionā. Pienāca viņa gadi un, gribi vai negribi, vajadzēja iet karot. Kara beigās viņš atgriezās mājās un nokļuva krievu gūstā, bet pēc tam ceļš skaidrs — uz Sibīriju. Atceros, kā pieaugušie runāja — atnāks angļi un mūs atbrīvos. Ļoti uz to cerēja, jo četrdesmitā un četrdesmit pirmā gada notikumi visus bija ļoti iebaidījuši.

Arī vectēvam bija nolemta Sibīrija, lai gan mūsu mājās nekas padomju varai naidīgs netika darīts. Laikam skaitījāmies pārāk turīgi, jo bija četri zirgi... Vienkārši bija nojauta, ka labi nebūs. Tāpēc pēc kara, 1948. gadā, devāmies projām no mājām uz Vārkavas pagastu, kur dzīvoja manas mammas krusttēvs. Tā palikām dzimtenē, mūs neizsūtīja. Ļoti uz to cerēja, kurš nebija piedabūjams braukt projām un palika sargāt mājas, izveda četrdesmit devītajā. Uz Omskas apgabala Isikkuļas rajonu. Viņš neatgriezās, arī kapa vieta nav zināma. Dēls šovasar aizveda mani uz dzimto

● No senākās Kategrades maz kas palicis pāri. Vienīgi fotogrāfija saglabājusi cilvēku tēlus. Tajā redzami arī Valentīnas kundzes vecvecāki — Jēkabs (stāv piektais no kreisās) un Helēna (stāv vidū). Abi vēl jauni un skaisti. Foto no V.Štagares albuma

vieta. Tādas atmiņas uzjundīja, ka pēc tam sēdos un rakstīju, lai vismaz garīgi domās sastaptos ar vectēvu.

*Mūža atdusas vieta viņam dzimtenē
ne bija paredzēta...*

*Bet viņš tikai kopa sev piederošo zemi un
sētu,*

*Lai viņa iesāktā zemnieka ceļu dēli
turpināt varētu.*

*Sveša vara lēma citādi un nežēlīgi,
Mūža darbs nolemts iznīcībai un
nodzīvots vēltīgi. (...)*

*Viņš atdusas Sibīrijas džungļu kļajumos,
Tāds bija viņa darbīgā mūža mantojums
un nostāgums.*

*Vectēv, es skumju brīžos tavam mūža
norietaim iededzu sveci,*

*Lai manu domu uguns siltums un
dvēseles gaisma*

Sasniedz tavu atdusas vietu baidso.»

Mana paradīze, mana sēta

Gadiem ejot, cilvēka domas mainās, bērības atmiņas kļūst spilgtākas, zīmējot prātā krāsainas ainas. Valentīnas kundze savu Kategradi un mājas tagad sauc par bērības paradīzi, kur visas taciņas prātā joprojām iezīmētas, katrs no trim ceļiem, kas satiekas krustceļos. Arī par to viņa raksta savos dzejoļos — vienā stūrī pirts un kūts, otrā — saimniecības šķūnis, trešā — «mana paradīze, mana sēta».

Krustceles vienoja arī trīs ceļi,

Kur katrs veda uz savu celli.

Pirmais — uz Pilskalna skolu,

Otrais — uz Dieva namu.

Trešais — uz turieni, kur visa ir gana,

Kur mierīgi sadzīvo cilvēku kopa,

Kur nav ne raizī, ne slimības moku,

Vien mājas ar velēnu jumtu bez loga.

Turpat kaimiņos vasaras māju uzcelis Anatolijs Šaļins, advokāts no Daugavpils. Laikam bagāts vīrs bijis, jo lielajā istabā gar sienām novietoti mikstie krēslī, vidū atradies skaists koka galds, bet pie griestiem ķēdēs iekārta smaga metāla lustra. Advokātam bijušas divas meitiņas, Žeņa un Asja. «Sāku atcerēties sevi no tā laika, kad iemācījos runāt, pie tam latviešu un krievu valodā uzreiz. Tāpēc, ka spēlejos ar kaimiņiem.» Toreiz neviens nelauzījis galvu par to, labi vai slikti ir runāt krieviski. Kas ar turīgo advokātu noticis kara laikā, Valentīnas kundze nezina.

«Cik skaisti toreiz Kategradē bija... Viss sakopts, ap mūsu dārzu ābeļu aizvējam sastādītas no divām pusēm egles, tad kļavas, liepas. Kastaņas gan četrdesmitā gada ziemā izsala. Nevaru iedomāties, kad tas viss stādīts, jo atceros jau lielus, stabilus kokus. Mana mīļā kļava vēl tagad kuplo. Redz, cik kokiem garš mūžs, ne tā kā cilvēkiem... Tagad daudzu toreizējo ēku vietā ir tukšums, pat pamati nav palikuši. Kol-

hozi daudz ko izpostīja, un par to ļoti sāp sirds. Īpaši, kad paskatos senajās fotogrāfijās un redzu, kādi skaisti, gudri, strādīgi un inteliģenti cilvēki Kategradē dzīvoja.»

Domas neliek mieru

Pensionāriem daudz laika, nekur nav jāsteidzas, tāpēc var domāt, atcerēties, saka viešņa. Var pārdomāto uz papīra uzlikt kaut vai nakts melnumā, jo no rīta, kad pamosties, visi vārdi aizmirsušie. Pats divainākais esot, viņa prāto, ka agrāk tāda vēlme nekad nav bijusi. Pirms gadiem četriem pirmo reizi pamēģinājusi rakstīt un sapratusi, ka tas vajadzīgs pašas dvēseles mieram. Pārsvārā visi dzejoļi saistīti ar rudens tēmu, laikam tāpēc, ka pati dzimusi rudenī. Oktobri atzīmēšot septiņdesmit piecu gadu jubileju, bet svinības negrasoties rīkot.

Nenāk miegs, logos jau gaismiņa spīd.

Domas pa atmiņu ceļiem kļīst.

Sācies pārdomu laiks mūža garumā,

Nav ar ko dalīties sarunās.

Patiesību sakot, Valentīnas kundzei krājumā arī vārsmas par daudz ko citu. Ja vakarā, it īpaši pēdējā laikā, paskatoties televizoru, ilgi nevarot nomierināties. Kas notiek Latvijā?

Sveša vara aizgāja ar godu,

Latvijai brīvība tika dota.

Vareni vīri nostājās varas mastā,

Tie nēma stūri un stūrēja krastā,

Iedzina Latviju postā.

Tie pirka un pārdeva Latviju,

Tika sev pieņemti tikami likumi,

Lai lāpītu savu alkatības plikumu.

Viņu acis zemnieks ir nieks,

Par savu pilno kabatu tiem prieks.

Katram dzejoļim Valentīnas kundze pierakstījusi klāt datumu un kādu īsu piezīmi. Piemēram — «Šitā es konfliktēju ar valdību».

Jānormalizē vecuma pensijas?

Gan jau Dieviņš tās izsijās —

Kam sildīties un pildīties ar saules

siltumu,

Kam doties uz Dieva valstību.

□□□

Jā, domas neliek mieru. Un atmiņas, gan rūgtas, gan priecīgas. Šogad maijā, kad Kategradē iesvētīts jaunuzceltais ceļmalas krusts, Valentīna Štagare ciemojusies savā bērības pusē, lasījusi klātesošajiem arī savus dzejoļus. Viņa priecājas, ka toreiz sapulcējušies tik daudz cilvēku, kādreizējo vietējo iedzīvotāju bērni, mazbērni. Šis vietas tukšums un brīdi aizpildīts. Bet tikai uz brīdi, jo pēc tam visi devušies projām, arī viņa. Tā griboties aizbraukt vēlreiz, izstaigāt visas takas pa vecāku mājas vietu. Ābeļdārzs atmiņās joprojām zied...

L.Kirillova

VID LATGALES REĢIONĀNĀ IESTĀDE INFORMĒ

Informācija nodokļu maksātājiem par grozījumiem likumā «Par nodokļiem un nodevām»

No 2009. gada 1. jūlija stājās spēkā grozījumi likuma «Par nodokļiem un nodevām» 30. pantā. Šie grozījumi skar fiziskās personas, kuras reģistrējušas Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicējas.

Tādējādi, no 2009. gada 1. jūlija:

Fiziskās personas, kuras reģistrējušas Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicējas un veic skaidrās naudas darījumus saimnieciskās darbības ietvaros, katru mēnesi līdz 15. datumam deklarē visus iepriekšējā mēneša laikā savstarpēji skaidrā naudā veiktos darījumus (neatkarīgi no tā, vai darījums notiek vienā operācijā vai vairākās operācijās), kuru summa pārsniedz 3000 latu.

Darījumus, kuru summa pārsniedz 10 000 latu (neatkarīgi no tā, vai darījums notiek vienā operācijā vai vairākās operācijās) nav atļauts veikt skaidrā naudā.

Agrāk šie skaidrās naudas ierobežojumi attiecās tikai uz juridiskām personām un individuālajiem komersantiem.

Algas nodokļa grāmatiņas varēs saņemt tikai VID nodaļā

Valsts ieņēmumu dienests atgādina, ka no 2009. gada 1. jūlija algas nodokļa grāmatiņu izsniegs tikai VID teritoriālā iestādē pēc nodokļa maksātāja dzīvesvietas, to vairāk nevarēs saņemt pagasta padomē, kā tas bija līdz šim.

Nodokļa maksātājam var būt tikai viena algas nodokļa grāmatiņa, un tai nav derīguma termiņa ierobežojuma. Ja iepriekš izsniegtā grāmatiņa ir nozaudēta vai sabojāta, nodokļa maksātājam, pamatojoties uz viņa rakstisku paziņojumu, izsniedz jaunu grāmatiņu. Ja maksātāja vainas dēļ grāmatiņa ir bojāta vai pazaudēta un ir nepieciešams izsniegt jaunu grāmatiņu, maksa par atkārtotu grāmatiņas izsniegšanu ir 10 latī. Atkārtoti grāmatiņu izsniedz bez maksas, ja maksātājs iesniedz attiecīgas valsts institūcijas izziņu par to, ka grāmatiņa ir zudusi vai bojāta stihiskā nelaimē vai citādā piespiedu kārtā.

Lai saņemtu grāmatiņu un aktualizētu paredzētos nodokļa atvieglojumus, nodokļa maksātājs uzrāda dokumentus, kas apliecina nodokļa maksātāja tiesības uz nodokļa atvieglojumiem, piemēram, bērna dzimšanas apliecību, invaliditātes, politiski represētās personas vai nacionālās pretošanās kustības dalībnieka apliecību.

Ja nodokļa maksātājs iegūst vai zaudē tiesības uz nodokļa atvieglojumu, viņš desmit dienu laikā par to paziņo VID attiecīgajai nodaļai.

Uzsākot darba attiecības, nodokļa maksātājs grāmatiņu iesniedz darba devējam pamatdarba vietā vai vietā, kuru tas uzskata par galveno ienākuma gūšanas vietu, bet kura nav saistīta ar personas saimniecisko darbību. Nodokļa maksātājs, kas veic saimniecisko darbību un nav darba attiecībās ar darba devēju, grāmatiņu iesniedz Valsts ieņēmumu dienesta nodaļā pēc savas dzīvesvietas.

Beidzoties darba attiecībām, darba devējs izdara ierakstu grāmatiņā un atdod to nodokļa maksātājam. Nodokļa maksātājs grāmatiņu iesniedz jaunajā pamatdarba vietā.

Atgādinājums vecākiem — ja bērns vasarā strādās, nepieciešams laikus noņemt viņu no savas apgādības.

Vairāku kases aparātu veidus drīkst izmantot tikai līdz gada beigām

Valsts ieņēmumu dienests informē, ka 2010. gada 1. janvārī beidzas pārejas periods, kad nodokļu maksātāji lauku teritorijās drīkstēja izmantot kases aparātus, kases sistēmas, specializētās ierīces vai iekārtas, kas neatbilst normatīvajiem aktiem (MK 02.05.2007. noteikumi nr. 282 «Nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu lietošanas kārtība»).

Tas nozīmē, ka tiem nodokļu maksātājiem, kuri šobrīd darījumu reģistrēšanai izmanto tādas kases aparātus kā CASIO CE-2300, CASIO ER-190/230, CASIO ER-230, GOLD G-223, IIT FT-3700/04, IIT FT-3700/04L, OKA 500.1, OLIVETTI CRF-1000-L, OLIVETTI CRF-1000-W, OLIVETTI CRF-100-WL, OMRON RS 1008L, SAMSUNG ER-2610, SANYO ECR-375, nepieciešams iegādāties kases aparātus, kas atbilst normatīvajiem aktiem par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām.

VID mājas lapā www.vid.gov.lv VID publiskojamo datu bāzē sadaļā *Lietošanai atļautie kases aparāti un kases sistēmas* atrodama plašāka informācija par kases aparātiem un kases sistēmām. Papildus informāciju nodokļu maksātāji var saņemt arī savā VID nodaļā.

Mainīta apbedīšanas pabalsta izmaksas kārtība

Lai vienkāršotu apbedīšanas pabalsta izmaksas kārtību valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta saņēmēja nāves gadījumā, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra (VSAA) no šī gada 1. jūlija apbedīšanas pabalstu izmaksās, pārskaitot pabalsta summu tā saņēmēja kredītiestādes vai pasta norēķinu sistēmas kontā, informē Komunikācijas nodaļas sabiedrisko attiecību speciāliste Marika Kupče.

Tas nozīmē, ka VSAA darbinieki ar 1. jūliju pārtrauks pakalpojumu (apbedīšanas un bērna piedzimšanas pabalstu) izmaksu, izmantojot bankas čeku vai vienreizējās izmaksas orderi.

Tāpat VSAA lēmumus par valsts sociālā nodrošinājuma un apbedīšanas pabalsta piešķiršanu pabalsta pieprasītājam vairāk nepaziņos rakstiski, kā līdz šim.

Šādas izmaiņas noteiktas Labklājības ministrijas izstrādātajos grozījumos Ministru kabineta noteikumos «*Noteikumi par valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta un apbedīšanas pabalsta apmēru, tā pārskatīšanas kārtību un pabalstu piešķiršanas un izmaksas kārtību*».

Atgādinām, lai sniegtu papildu atbalstu tuvinieka nāves gadījumā, valsts piešķir apbedīšanas pabalstu:

✓ sociāli apdrošinātam cilvēkam tā apgādībā bijuša ģimenes locekļa nāves gadījumā;

✓ sociāli apdrošināta cilvēka ģimenes loceklim vai cilvēkam, kurš faktiski uzņēmies apbedīšanu, ja miris sociāli apdrošinātais, bezdarbnieks, pensijas vai valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta saņēmējs;

✓ ģimenes loceklim vai cilvēkam, kurš uzņēmies apbedīšanu, ja sociāli apdrošinātais vai tā apgādībā bijušais ģimenes loceklis miris mēneša laikā pēc darba at-

ticību vai pašnodarbinātības izbeigšanas.

Apbedīšanas pabalsta apmērs noteiktos gadījumos ir šāds:

✓ apdrošinātā cilvēka nāves gadījumā — mirušā apdrošinātā mēneša vidējās apdrošināšanas iemaksu algas divkārsā apmērā;

✓ bezdarbnieka pabalsta saņēmēja nāves gadījumā — valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta trīskāršā apmērā;

✓ apdrošinātā cilvēka apgādībā bijuša ģimenes locekļa nāves gadījumā — valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta trīskāršā apmērā;

✓ pensijas saņēmēja nāves gadījumā — mirušā divu mēnešu pensiju apmērā;

✓ valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta saņēmēja nāves gadījumā — valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta divkārsā apmērā.

2009. gadā valsts sociālā nodrošinājuma pabalsts ir 45 latī, invalīdiem kopš bērnības — 75 latī.

LM pilnveido GMI pabalsta saņemšanas kārtību

Lai pilnveidotu garantētā minimālā ienākuma (GMI) pabalsta saņemšanas iespējas, turpmāk pašvaldību sociālajam dienestam būs jāaprēķina pabalsts, ja saņemot iedzīvotāju iesniegumu ar lūgumu izvērtēt viņu atbilstību trūcīgas ģimenes (personas) statusam, informē Komunikācijas nodaļas sabiedrisko attiecību speciāliste Liene Zvereva.

To paredz Labklājības ministrijas (LM) izstrādātie noteikumi par kārtību, kādā aprēķināms, piešķirams un izmaksājams pabalsts garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai, kas pieņemti valdībā.

Pilnveidojot GMI pabalsta saņemšanas iespējas, samazināsies

no sociālo dienestu sniegtajiem pakalpojumiem atstumto iedzīvotāju skaits. Tādējādi trūcīgie cilvēki varēs saņemt nepieciešamos sociālos pakalpojumus un konsultācijas, lai turpmāk veiksmīgāk iesaistītos darba tirgū un spētu paši risināt savas un savas ģimenes sociālās problēmas.

Turpmāk pašvaldībai būs tiesības pabalsta apmēra aprēķināšanai izmantot atšķirīgu GMI līmeni dažādām sociālām grupām. Tāpat pašvaldība varēs noteikt piemaksu pie GMI pabalsta, ja pabalsta saņēmējam visi apgādājamie ir nepilngadīgi.

Pašvaldību iesniegtie pārskati liecina, ka GMI pabalstu 2008. gadā saņēma 27,8 tūkstoši cilvēku jeb 1,2% no iedzīvotāju kopskaita.

Atgādinām, ka no 2009. gada

1. janvāra garantētais minimālais ienākumu (GMI) līmenis ir 37 latī mēnesī. Līdz ar to GMI līmenis vienam cilvēkam ir 41,1% apmērā no ienākumiem, kas noteikti, lai cilvēku atzītu par trūcīgu.

Cilvēku atzīst par trūcīgu, ja viņa ienākumi nepārsniedz 50% no valstī noteiktās minimālās mēnešalgas. No 2009. gada 1. janvāra minimālā alga ir 180 latī mēnesī.

Lai saņemtu GMI pabalstu, darbspējīgam pabalsta pieprasītājam ir jāslēdz vienošanās par sadarbību ar sociālā darba speciālistu. Šādi ir iespējams veicināt darbspējīgo iedzīvotāju motivāciju iesaistīties darba tirgū un palielināt savus ienākumus, tādējādi izklūstot no GMI pabalsta saņēmēju loka.

Pirms ceļojuma uzsākšanas, apdrošini bez maksas! Eiropas veselības apdrošināšanas karte

Neapšaubāmi jebkurš ceļotājs vēlas, lai viņa plānotais brauciens būtu patīkams un noritētu bez jebkādam problēmām, tomēr no dažādiem veselības traucējumiem vai traumām nav pasargāts pat rūpīgākais ceļotājs. Tādēļ Veselības obligātās apdrošināšanas valsts aģentūra aicina iedzīvotājus pirms ceļojuma uzsākšanas bez maksas saņemt Eiropas veselības apdrošināšanas karti (EVAK), informē Sabiedrisko attiecību departamenta vadītājs Toms Noviks.

EVAK karte nodrošina neatliekamās vai nepieciešamās medicī-

niskās palīdzības saņemšanu Eiropas Savienības dalībvalstī, Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) dalībvalstī (Norvēģijas, Islandes, Lihtenšteinas), kā arī Šveices Konfederācijas ārstniecības iestādēs, kuras sniedz valsts garantēto veselības aprūpi.

Neatliekamā palīdzība ir palīdzība, kas novērš dzīvībai bīstamu stāvokli. Savukārt nepieciešamā palīdzība ir medicīniskā palīdzība, kas cilvēkam tiek sniegta veselības pasliktināšanās gadījumā. Tās apjoms un veidi katrā konkrētā situācijā izvērtē ārsts. Nepieciešamā palīdzība tiek sniegta, lai pacientam veselības stāvokļa dēļ nevajadzētu priekšlaicīgi pārtraukt ceļojumu vai īslaicīgu uzturēšanos attiecīgajā valstī.

Latvijā EVAK izsniedz aģentūra,

un tā ir bezmaksas. EVAK iespējams saņemt pēc divām nedēļām no pieteikuma saņemšanas brīža aģentūrā vai tās teritoriālās nodaļās.

Pieteikties EVAK kartei iespējams, ierodoties personīgi aģentūras centrālajā birojā vai kādā no tās teritoriālajām nodaļām, aģentūras interneta mājas lapā tiešsaistes režīmā www.voava.gov.lv, nosūtot pieteikuma veidlapu pa faksu vai pastu.

Aģentūra atgādina, kartes pasūtīšanu un izņemšanu var veikt tikai persona personīgi vai tās likumiskais (vecāki, aizbildņi, aizgādņi) vai pilnvarotais pārstāvis. Saņemot EVAK karti par savu nepilngadīgo bērnu, jāuzrāda bērna dzimšanas apliecība vai personas pase, kurā ierakstīti bērna dati.

Zemenes — ne poļu, ne leišu, bet vietējās. No Rožupes

● Pēc pāris gadiem Guntaram un Lienei droši vien būs iekoptas pašiem savas zemeņu plantācijas. Pagaidām viņi darbojas «Meža mājās», kur siltumnīcās šī gada zemeņu raža jau praktiski novākta.

Sākums 1. lappusē.

Maija beigās, kad Lienes un Guntara audzētās ogas parādījās Preiļu un Livānu tirgū, pircēji tās pamanīja speciālā iepakojuma dēļ. Katrai plastmasas kārbīnai uzlieta krāsaina etiķete ar nepieciešamo informāciju. Guntars pirmo ogu realizācijas pieredzi vērtē divējādi: — Būtu tiri labi, ja vien atbildīgās institūcijas atbilstoši strādātu un tirzniecība notiktu godīgi. Es neesmu pret to, ka tirgū pārdod poļu vai leišu ogas. Pircējiem ir tiesības izvēlēties gan to, gan to, bet ir arī tiesības zināt, ko viņi pērk — tepat bioloģiskā saimniecībā audzētu produkciju vai importa preci. Cilvēkiem nedrīkst melot, konkurencei jābūt godīgai. Diemžēl šīs lietas neviens nerūp, jo uz Lienes pretenzijām Pārtikas un veterinārā dienesta bezmaksas tālruni neviens līdz šim brīdim tā arī nav atbildējis.

Liene secinājusi, ka Latvijā iedzīvotāji neuzticas bioloģiski audzētai produkcijai: — Kāds to ticību ir nojaucis, varbūt tā arī vispār nav radīta, jo visi ir pārliecināti, ka bioloģiskie zemnieki tomēr pērk minerālmēslus un pa naktīm kaisa savos tīrumos. Pilnīgākās muļķības! Varu droši teikt, ka mūsu ogas ir pilnīgi tīras un dabīgas. Bet dārgas tāpēc, ka ieguldīts kolosāls darbs. Daudz vairāk darba nekā tad, ja miglo pirms un pēc stādīšanas, pirms ogu novākšanas un pēc tam. Arī nekāda mehanizācija, kas ļautu samazināt roku darbu, mūsu nelielajās platībās nav iespējama.

Guntaram jau uzkrāta liela pieredze, kādi darbi jāveic, lai process ritētu pareizi — kā jānovāc liekās lapas, kā labāk ierīkot apūdeņošanas sistēmu.

Turpinājums būs

Šopavasār Liene un Guntars ievākuši un pārdevuši pirmo nopietno siltumnīcās augušo zemeņu ražu — ap 700 kilogramiem. Abi ir pārliecināti, ka iesāktajam darbam būs turpinājums,

● Mazajai Ligijai diena piepildīta ar darbiem. Kad zemeses salasītas un pašai puncis pilns, jātiek skaidrībā arī ar pilēnu saimi. Viens no pēkšņtājiem padevies visai neparasts — ar kuplu pūkainu cekulu. Foto: A.Šņepsts

vēl jo vairāk tāpēc, ka abi drīz precēsies un sāks saimniekot patstāvīgi. Jaunā ģimene dzīvos atsevišķi, Vīpes pagastā, kur jau iegādāta zeme. — Visam vajag naudu. Lielu naudu vajag, jo nepieciešams būvēt jaunas siltumnīcas, jāpērk materiāli, stādi un tā tālāk, — saka Liene. Ko viņi grib audzēt, kādas šķirnes perspektīvākas, arī tas jau skaidrs. Abi sauc zemeņu šķirnes — 'Elsanta', 'Polka', 'Honey', 'Induka', 'Zefirs' — un komentē, kādas nu kurai ogai labākās īpašības. Plānos iegādāties tā saucamos frigo stādus, ko ved no Holandes. Jau pirmajā audzēšanas gadā tie rod ražu, kā citi, kas audzēti Latvijā, ražo tikai otrajā vai trešajā gadā.

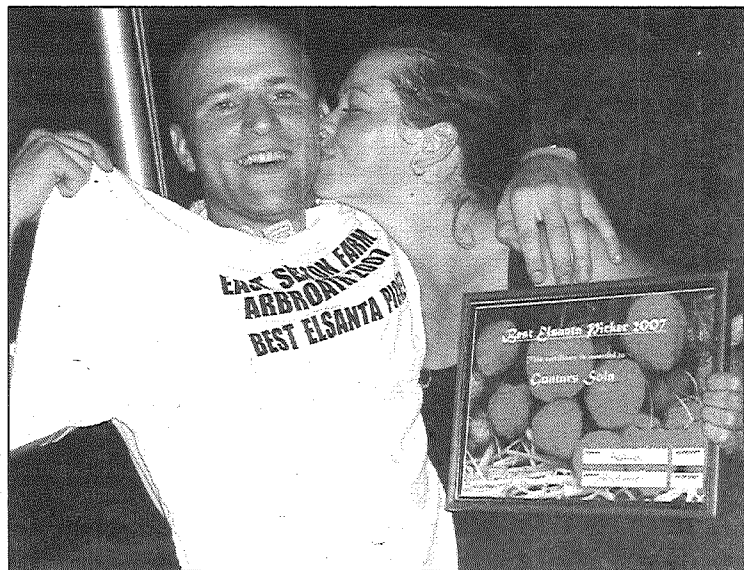
Viss jau vēl tikai sākas, teic Liene. Nekas īpašs nav izdarīts, lai mūs celtu saulītē. Kad būs kaut ko nopietnāku sasnieguši, lūk, tad būtu par ko iztaujāt. Pagaidām jaunie zemeņu audzētāji Latgalē ir vieni no retajiem, kuri nolēmuši saldās ogas audzēt slēgtās platībās. Pa kādam manīts Rīgas tuvumā un dažviet citur, bet Latgalē ne. Sakarā ar to, ka Liene un Guntars šogad savas ogas veiksmīgi realizējuši un pārliecinājušies, ka pieprasījums pēc veselīgas produkcijas palielinās,

abiem sirds mierīga un galvas pilnas tālāku plānu. — Mēs no darba nebaidāties. Kaut nu tikai valsts un ekonomiskā vide mums dotu iespēju strādāt, — noslēgumā teic Liene.

Ar pedagoga pacietību līdz ogu vagām

Otra zemeņu stāsta daļa ir par to, kā «Meža māju» tīrumos ogas audzē Ilzes Solas ģimene. — Pašlaik esmu bezalgas atvaļinājumā, tā teikt, nogaidošā procesā, — Ilze saka nevis kā zemniece, bet kā lauku attīstības speciāliste, kas šos pienākumus līdz šim diendienā veica Rudzātu pagastā. Zemnieku saimniecībā viņa vienlaikus ir gan pārvaldniece, gan sekretāre, grāmatvede, lietvede, stādītāja, ravētāja un ogu lasītāja vienā personā. Galvenais noteicējs un saimnieks, protams, Ivars, bet arī viņš no ogām nekur prom netiek, tāpat kā mazā meitiņa Ligija, vecākā meita Sigita, kas šogad pabeidza pamatskolu, kā arī nu jau ceturtklasnieks Jānis. Īpašumā zemes vien 15 hektāri, plus astoņi hektāri nomātu platību.

Ilze atzīst, ka ar saimniekošanu gājis visādi, daudz kas izmēģināts. Arī līdz zemenēm nonākuši

● Guntars un Liene, vasarās piepelnoties Skotijā, daudz ko iemācījās. Ne vien to, kā audzēt ogas siltumnīcās, bet arī to, kā tās veiksmīgāk realizēt. Guntars tur izpelnījās arī atzinību kā labākais zemeņu lasītājs. Par to viņam balva — speciāls T-krekls un diploms, kā arī Lienes buča. Foto no G.Solas albuma

mēģinājumu ceļā un tāpēc, ka reiz iestādījuši un izaudzējuši tik ogu, ka paši vairs netikuši galā ar ēšanu un ievārijumu vārīšanu. Gribi negribi, vajadzējis pārdot. Arī naudas drusku gribējies...

— Pirmās zemeņu vagas — nu galīgais bezšķirnes variants. Lasījām agri no rīta salstošām rokām, vedu uz Livāniem, pati tirgoju un svēru ar *bezmēnu*. Tas nebija apzināts bizness, tikai vēlāk sākām audzēt šķirnes zemenes. Pirmos stādus iegādājās pie audzētājiem, kuri bija izmantojuši valsts subsidijas un vēlāk nezināja, kā ar to visu tikt galā. Studējot pedagogu un apgūstot vācu valodu, iepazīnos ar kolēģi, kura nodarbojas ar zemeņu audzēšanu. Viņa piedāvāja iegādāties šķirnes materiālu — 'Zefirs', 'Induka', 'Venta'. Tieši 'Venta' ir manas mīļākās zemenes — vissaldākās ogas, diemžēl ne tirgus variants. Kāds audzētājs no Skrīveru puses teica, ka 'Venta' ir bagātu cilvēku oga, un viņam ir pilnīga taisnība.

Turpinājumā sagriebējās bioloģiskās zemenes, ko iegādājās Pūrē. Tagad es zinu, kuras šķirnes audzēšu un kuras vairs nepavairošu. Paliks tās, kuras ir ražīgākas un kurām ogas der vešanai uz tirgu, tāpat izturīgas. Esmu vilusies šķirnē 'Jonsok', pārāk smalkas ogas. Tādas neviens nepatīk lasīt, arī pircēji grib tās lielās un skaidrās.

Atbalsta zemnieku tirgu

«Meža māju» produkcija šovasar nopērkama ne tikai Preiļos, bet arī Livānos, kur kopš pavasara darbojas zemnieku tirzīnš. Ilze to aizstāv un ir pārliecināta, ka šāds variants ir ļoti atbalstāms: — Lai arī zemnieku tirzīnš ir neliels un pircēju apgrozās mazāk, bet pārliecības un principa pēc es savu produkciju tur pārdošu arī turpmāk. Brīnos, ka daudzi livānieši nemaz nezina, kur tāds mazais zemnieku tirzīnš atrodas. Bet tajā viss nāk pa tiešo no lauka, cilvēki var būt simtprocentīgi droši, ka nopirks Latvijas produkciju nevis viltus preci.

Iedzīvotāju zināšanai Ilze skaidro, ka zemnieku tirzīnš Livānos darbojas katru dienu (izņemot pirmdienas) jau no pulksten astoņiem rītā. Viņa cer, ka laiks vi-

su noliks pa savām vietām un pārliecinās cilvēkus pirkt pašmāju produkciju un atbalstīt pašmāju ražotājus — piena, siera, biezpiena ražotājus, gaļas audzētājus un tos tirgotājus, kuri piedāvā augļus un dārzeņus. Pat mājas vistu olas un garšaugus.

Zemeņu raža «Meža mājās» jau gandrīz izpārdota. Šogad zināmie *kundes* paši braukuši pakaj pēc ogām. Tikai viņiem ir jāzina viena lieta — kuru katru brīdi saimnieki pagalmā pie pilnām ogu kastēm nesēdēs. Ja raža tiek novākta vakarā, tad vakarā, mīļie, arī brauciet. Pa dienu visiem saimniekiem citi darbi darāmi, arī ogas vakarā pēc dienas tveices atdzišas un labāk uzglabājas.

Paši — bez kompotiem un zaptēm

Ja kādam ir zemeņu plantācija, tad cilvēki iedomājas, ka saimniekiem pagrabī pilni ar kompota burkāniem, bet pieliekamajā ievārijums vismaz pāris gadiem sagatavots. Ilze atzīst, ka piemēram, pagājušajā vasarā zemeņu ievārijums neticis vārīts nemaz, iepriekšējie krājumi neapēti palikuši. Šogad nobrieduši ogas saldēt. Bērni varot cerēt vienīgi uz mēnešzemeņu ievārijumu, kas vitamīnu un visādā citādā ziņā esot tikpat vērtīgas kā meža zemenes.

— Ir jāklausa, ko saka speciālisti, un jāēd svaigas ogas, — apgalvo saimniece. — Organismam nepieciešami vitamīni, visādu E-veļu pārpārēm uzņemam ar desām. Tāpēc jāēd dabiskas ogas — bez ķīmikālijām, bez nitrātiem. Bet tā ir katra paša brīva izvēle, lai gan Latvijā, domāju, līdz šādai pārliecībai nonāks, iespējams, tikai mūsu mazbērni. Paldies Dievam, mani bērni jau tagad ēd dabiskas ogas un olas, dzer dabisku pienu un mājās taisītu jogurtu.

Saruna ar Ilzi krietni ievilkās, jo «Meža mājas» ir saimniecība, kur notiekošais noderētu kā paraugs daudziem citiem. Cerams, nākamreiz lasītājiem pastāstīsim par to, kā mājās audzēt *laimīgas* vistas, pīles un paipalas, siet sieru ar rozīnēm un kanēli vai iekopt jaunu augļu dārzu.

L.Kirillova

Bezdarbnieku skaits rajonā mēneša laikā palielinājies par 61

Bezdarbnieku skaits sadalījumā pa pilsētām, novadiem un pagastiem 2009. gada 30. jūnijā

Rajons, pilsēta, novads, pagasts	Bezdarbnieku skaits	Tajā skaitā			Bezdarba līmenis (%)
		sievietes	invalīdi	jaunieši vecumā no 15 līdz 25 gadiem	
Preiļu rajons	3153	1540	222	419	12,9
Preiļu novads	841	404	63	130	12,3
Līvānu novads	1291	675	103	153	16,5
Aglonas pagasts	102	45	3	16	7,2
Jersikas pagasts	104	46	10	6	14,7
Pelēču pagasts	53	23	1	7	10,1
Riebiņu novads	487	222	34	67	12,2
Rudzātu pagasts	34	18	—	6	5,7
Saunas pagasts	51	23	1	7	7,6
Sutru pagasts	51	24	2	6	11,6
Vārkavas novads	91	40	5	12	8,7
Vārkavas pagasts	48	20	—	9	11,4

* Aprēķinot bezdarba līmeni, jāvadās pēc Centrālās statistikas pārvaldes datiem par darbības vecuma iedzīvotāju skaitu Latvijas administratīvajās teritorijās. Līmeni aprēķina, bezdarbnieku skaitu dalot ar iedzīvotāju skaitu darbības vecumā un reizinot ar 100.

Jūnijā darbā iekārtojās vairāk cilvēku nekā kļuva par bezdarbniekiem

Reģistrētā bezdarba līmenis valstī šī gada jūnijā beigās bija 11,5% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju kopskaita. Bezdarba līmenis salīdzinājumā ar maiju nogali pieaudzis par 0,2% punktiem, informē Nodarbinātības valsts aģentūras

(NVA) sabiedrisko attiecību nodaļa.

Aģentūras uzskaitē jūnija sākumā bija 126 595, beigās — 129 269 cilvēki. Tas liecina, ka bezdarbnieku skaits valstī mēneša laikā palielinājies par 2674 cilvēkiem. Tajā pašā laikā 3236 NVA reģistrētie bezdarbnie-

Galvenie bezdarba rādītāji rajonos (pilsētās) 2009. gada 30. jūnijā salīdzinājumā ar 31. maiju

Reģions, pilsēta, rajons	Bezdarbnieku skaits mēneša beigās		Bezdarba līmenis mēneša beigās (%)*	
	2009. gada 31. maijs	2009. gada 30. jūnijs	2009. gada 31. maijs	2009. gada 30. jūnijs
Rīgas reģionā kopā	53 344	55 117	9,5	9,8
Kurzemes reģionā kopā	17 623	18 072	12,4	12,7
Balvu rajons	2306	2338	16,7	16,9
Daugavpils pilsēta	5144	5229	9,4	9,5
Daugavpils rajons	1897	1923	11,6	11,7
Krāslavas rajons	2659	2742	16,6	17,1
Ludzas rajons	3244	3281	20,3	20,5
Preiļu rajons	3092	3153	16,4	16,8
Rēzeknes pilsēta	3231	3283	18,9	19,2
Rēzeknes rajons	4466	4561	24,3	24,8
Latgales reģionā kopā	26 039	26 510	15,2	15,5
Vidzemes reģionā kopā	12 954	12 988	12,0	12,0
Zemgales reģionā kopā	16 635	16 582	12,3	12,3
Valstī kopā	126 595	129 269	11,3	11,5

* Bezdarbnieku skaits ekonomiski aktīvo iedzīvotāju kopskaitā

ki jūnijā iekārtojās darbā. Kopumā jūnijā bezdarbnieka statuss tika piešķirts 14 381 personai, kas ir par 918 vairāk nekā maijā.

Zemākais bezdarba līmenis jūnijā reģistrēts: Tukuma rajonā — 7,5%, Ventspils rajonā — 7,9%, Rīgā — 9,4%, Daugavpili — 9,5%, Jūrmalā — 9,7%, Jelgavā — 10,2%, Ventspilī — 10,3%, Jelgavas rajonā — 10,4%, Limbažu rajonā — 10,7%, Valmieras rajonā — 10,8%.

Augstākais bezdarba līmenis jūnijā

reģistrēts: Rēzeknes rajonā — 24,8%, Ludzas rajonā — 20,5%, Rēzeknē — 19,2% Krāslavas rajonā — 17,1%, Balvu rajonā — 16,9%, Preiļu rajonā — 16,8%, Dobeles rajonā — 16,0%, Kuldīgas rajonā — 14,8%, Liepājā — 14,7%, Jekabpils rajonā — 14,4%, Aizkraukles rajonā — 14,0%, Gulbenes rajonā — 14,0%, Alūksnes rajonā — 13,6%, Talsu rajonā — 12,9% un Liepājas rajonā — 12,5%.

Sagatavoja L.Kirillova

JAUTĀJĀT — ATBILDAM

Vides piesārņojuma kategorijas

Bieži runā par dažādām kategorijām (A, B un C) vides piesārņojuma jomā. Ko tas nozīmē un kādas ir prasības katrai no šīm kategorijām?

Saimnieciskās darbības rezultātā radītais piesārņojums tiek iedalīts trīs piesārņojuma kategorijās — A, B un C. Visstingrākās vides aizsardzības prasības tiek izvirzītas A kategorijas piesārņotājiem, taču daudz izplatītākas un lauksaimniecībā biežāk sastopamas ir saimniecības, kuras atbilst C piesārņojuma kategorijai.

Vispārīgās prasības visām kategorijām vides aizsardzības jomā no piesārņojošās darbības ir šādas:

- ✓ uzņēmumam/saimniecībai jāsaņem atļauja A vai B kategorijas piesārņojošās darbības veikšanai un jāpaziņo par C kategorijas piesārņojošās darbības veikšanu;

- ✓ jāveic pasākumi, lai novērstu piesārņojuma rašanos, vai jāsamazina tā emisija;

- ✓ jāveic piesārņojošās darbības monitorings;

- ✓ jāievēro prasības attiecībā uz piesārņojošās darbības vietu.

No lauksaimnieciskās ražošanas A piesārņojuma kategorijai atbilst intensīva tipa cūku un mājputnu fermas, kurās audzē:

- ✓ vairāk nekā 40 000 mājputnu;

- ✓ vairāk nekā 2000 gaļas cūku, kuru svars pārsniedz 30 kilogramus;

- ✓ vairāk nekā 750 sivēnmāsu.

B piesārņojuma kategorijai

atbilst:

- ✓ graudu kaltes ar jaudu no pieciem līdz 50 megavatiem, ja dedzināšanas iekārtā izmanto šķidro kurināmo, izņemot mazutu.

C piesārņojuma kategorijai atbilst:

- ✓ dzīvnieku novietnes, kurās ir 10 un vairāk dzīvnieku vienību (dzīvnieku vienība ir nosacīts dzīvnieks, kas gadā saražo 100 kg slāpekļa kūtmēslos to glabāšanas laikā, dzīvnieku vienības atšķiras atkarībā no dzīvnieku sugas un arī vecuma grupas);

- ✓ dzīvnieku novietnes īpaši jutīgā teritorijā, kurās ir piecas un vairāk dzīvnieku vienības;

- ✓ zivjaudzētavas;

- ✓ remontdarbnīcas;

- ✓ graudu kaltes ar jaudu no 0,2 līdz pieciem megavatiem, ja sadedzināšanas iekārtā izmanto šķidro kurināmo, izņemot mazutu.

Ja tiek veiktas vairākas piesārņojošas darbības, kuras atbilst dažādām piesārņojošo darbību kategorijām, Valsts Vides dienesta reģionālajā pārvaldē ir jāiesniedz tikai viens iesniegums par to piesārņojuma kategoriju, kurai ir noteiktas stingrākās prasības. Ja nevar noteikt, vai piesārņojošā darbība atbilst A, B vai C kategorijai, to var precizēt Valsts Vides dienesta reģionālajā pārvaldē, iesniedzot informāciju par iekārtas ražošanas jaudu, saražotās produkcijas apjomu vai citiem rādītājiem.

Izmantota Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra informācija

Pie Moskvinas vecticībnieku baznīcas tiks atklāts piemineklis

● Pie Moskvinas vecticībnieku draudzes dievnama top piemiņas vieta tiem vecticībniekiem, kuri pirms vairāk nekā 300 gadiem šeit, Latgalē, atrada jaunas mājvietas un paglābās no vajāšanām Krievijā.

9. augustā plkst. 12.00 pie Moskvinas vecticībnieku baznīcas tiks atklāts piemineklis, kas veltīts tiem vecticībniekiem, kuri, bēgot no vajāšanām Krievijā, pirms vairāk nekā 300 gadiem pārcēlās uz dzīvi Latgalē, «Novadnieku» informē Preiļu novada domes sabiedrisko attiecību speciālists Jānis Vaivods.

Pirms vairāk nekā 300 gadiem Krievijā sākās baznīcas reforma un tās rezultātā sākās vecticībnieku, kuri nevēlējās pakļauties jauna-

jai kārtībai, vajāšanas, un tāpēc daudzi, lai saglabātu savu ticību un tradīcijas, bija spiesti pārcelties uz tā laika Krievijas impērijas tālākajiem apgabaliem. Viens no šiem apgabaliem bija arī Latgale. 9. jūlijā pie Moskvinas dievnama tika uzstādīts piemiņas akmens un plāksne. Jau tuvākajā laikā uzstādīs arī pārējos pieminekļa elementus.

Moskvinas vecticībnieku draudzes mācītājs Ioans Larionovs pastāstīja, ka šī piemiņas vieta būs kā saikne starp sabiedrību, baznīcu un vēsturi un tā dos sabiedrībai pozitīvu enerģiju, kas ir tik ļoti nepieciešama šajos sma-

gajos apstākļos. Cilvēkiem tā palīdzēs saglabāt ticību un nostiprināt saikni ar vēsturi. Laika gaitā šī piemiņas vieta līdzās Moskvinas vecticībnieku baznīcai varētu kļūt arī par tūrisma objektu, kur iebrucaji varētu uzziņāt par vecticībnieku vēsturi Latgalē.

Moskvinas vecticībnieku draudzes mācītājs I. Larionovs izteica cerību, ka arī jaunieši un jaunās ģimenes apmeklēs šo pieminekli un tādā veidā saglabās kontaktu ar vēsturi un baznīcu. Pieminekļa izveidei palīdzēja Preiļu novada dome, Maskavas Nams Rīgā un vairāki individuālie atbalstītāji.

Selamat datang, Malaysia! Laipni lūgti Malaizijā!

Nobeigums. Sākums 7. jūlija numurā.

Malaizijā tiek apzinātas un stīngri uzraudzītas dabas vērtības. Ekotūrisma attīstībai ir iekārtotas dažādas dabas takas. Nacionālie parki un dažādi rezervāti ļauj ceļotājiem izbaudīt džungļu, kalnu mežonīgo skaistumu un dabas krāšņumu. Arī mums bija iespēja aplūkot dažus no šiem parkiem.

Bijām Bako Nacionālajā parkā. Šis parks ir bagāts ar augu sugām. Tajā atrodas septiņas ekosistēmas un var ieraudzīt pasaules lielāko ziedu — rafleziju, kuras diametrs sasniedz pat 70 cm. Šajā parkā iepazīsim ar savdabīgajām pludmalēm, milzu klinšu sienām, un augu valsti. Kerangas, mangroves un meži ir mājvieta vairāk kā 150 putniem un dažādiem dzīvniekiem. Lai varētu ērti pārvietoties, ir izveidotas vairāk kā 16 dažādas tūristu takas. Īsākais ceļš ir *Paya Jelutong* 0,2 kilometru garumā, bet garākais *Teluk Limau Trail*, kas sasniedz 5,75 kilometru garumu (apm. 3,5 stundas). Lai nokļūtu parkā, jābrauc ar laivām. Interesanti bija vērot, kā gar vienu no mūsējām laivām aizpeld krokodils.

Mūs pārsteidza Malaizijas klimats. Droši vien nevienam, kas pabijis ekvatoriālajās zemēs, jaunums nebūs +30 grādu karstums un tas, ka ap pulksten 19 jau satumst. Lielā karstumā strādāt ir grūti, tāpēc gaisa kondicionētājs, protams, ir priekšrocība, taču arī bez tā var pierast. Dzīvojot Brivdabas muzejā, mūsu galvenais atvēsinātājs bija ventilators. Dažam labam mūsu grupas biedram, lai varētu naktī gulēt, nācās sev apkārt aplikt trīs ventilatorus. Arī izmazgātā veļa pavisam negribēja žūt, jo te ir ļoti augsts mitruma līmenis: parastais rādījums ir 80%, bet lietus sezonas laikā tas pārsniedz 90%. Lietus sezona ir no novembra līdz janvārim.

Vissaulainākais laiks Saravakas un Sabakas štos ir no marta līdz oktobrim. Lūk, arī mēs šo laiku varējām izbaudīt! Pa dienu saule cepināja kā uz pannas, gandrīz katru nakti lija lietus. Vienu nakti pat izbaudījām istu negaisu. Lietus ir patīkams, gluži kā silta duša. Tas dod veldzi zemei un cilvēkiem. Dienā, kad nebija elektrības un nedarbojās ventilatori, sviēdri pilēja pat no deguna gala. Ūdens temperatūra parasti +27 līdz +28°C; sausajā sezonā ūdens sasilst līdz +30 līdz +31°C. Mēs esam pieraduši ūdeni atvēsināties, bet tur nekā nesanāca. Bija pārāk silti!

Malaizijā tiek izmantotas rozetes ar trim kontaktiem, strāva tiklā ir 220 volti. Lai varētu izmantot līdzīgu paņemtās elektroierīces, mums nācās pirkt «kontakta galviņas». Īpaša elektriska ierīce ir izdomāta moskītu atbaidīšanai. Muzeja teritorijā pret moskītiem cīnījās arī ar apdūmošanu.

Lai arī Malaizija pieder pie Āzijas islama valstīm ar stiprām tradīcijām šajā reliģijā, valsti līdzās pastāv arī budistu, hinduistu un kristiešu dievnamu un šo reliģiju tradīcijas. Malaizijā islama reliģijas ikdienas tradīcijas pārsvārā piekopj valsts pamatnācija — malajieši. Taču šo tradīciju ievērošana atšķiras daudzās ģimenēs un apdzīvotās vietās. Vairākums

malajiešu sieviešu valkā galvassegas, lai saskaņā ar reliģiskajām tradīcijām neredzētu viņu matus, daudzos ciemos sievietes un vīrieši ēd atsevišķi. Lai arī sievietes saskaņā ar reliģiju ievēro dažādas tradīcijas, tās nebūt nav uzspiestas, drīzāk tā ir savas nacionālās tradīcijas paražu un reliģijas tradīciju ievērošana. Valsti pastāv divas banku sistēmas — paralēli tradicionālajām bankām un apdrošināšanas sabiedrībām eksistē islama bankas, kas savu darbību veic saskaņā ar Korānā aprakstītajiem principiem, piemēram, eksistē aizliegums iekasēt procentus utt.

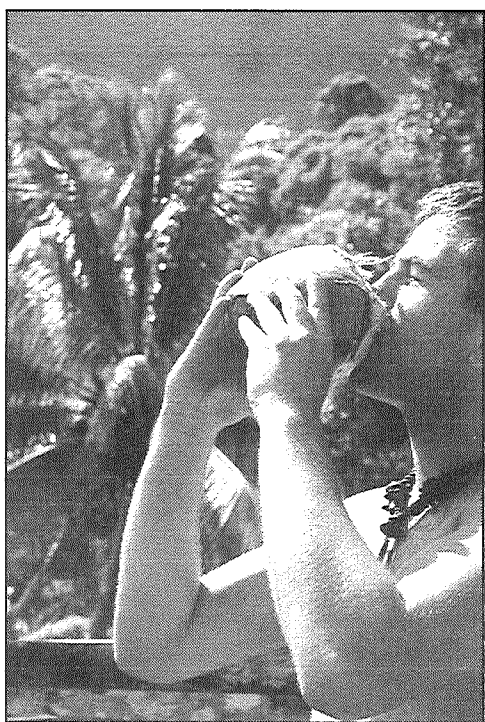
Līdzīgi kā sabiedrība, arī nacionālā virtuve ir ļoti daudzpusīga — ir gan indiešu, gan ķīniešu ēdieni. Vēsturiskās attīstības dēļ nacionālā kulinārijā ir arī portugāļu virtuves ietekme. Kā populārākos Malaizijas ēdienus var minēt *satay* (marinētas gaļas gabaliņi, kas cepti uz ogleņiem, ar riekstu mērci un kari), *nasi lemak* (kokospienā vārīti rīsi, ko pasniedz uz banānu lapām ar vārītām olām, mazām ceptām zivtiņām), *steamboat* (nūdeles, liellopu gaļa, krabji, u.c. — tiek sautēti dārzeņu un gaļas buljonā, pasniedzot aplej ar mērcēm), *rendang* — liellopa gaļas ēdiens, murtabak — ar garšvielām pildīta cepta maize, *laksa* (malajiešu zupa ar nedaudz saldi skābu garšu, ko pasniedz ar nūdelēm, krabjiem, dārzeņiem un cāļa gaļu), *curry mee* (dzeltenās nūdeles ar sojas mērci «tofu», jauniem sojas asniem un cāļa gaļu tiek vārīti karija mērcē).

Šīs mērces garšas noslēpums ir kokospiena, ingvera, ķiploku un citronmētras apvienojumā, *char koay teow* (apaļās nūdeles tiek sutinātas savā sulā kopā ar krabjiem, astoņkājiem, sojas asniem, sojas sieru «tofu» un liellopu gaļu), *tandoori chicken* (izplatīts indiešu ēdiens: jogurta, garšvielās un citronā marinēta vista tiek cepta «tandori» cepeškrāsnī, kur iegūst sev raksturīgo koši sarkanu, kā vārītam vēzim, krāsu), murtabak (indiešu miltu plācenišs tiek cepti uz karstas pannas).

Plāceniša viduci ir olas, sīpoli, garšvielas, dārzeņi un dažreiz gaļa), *goreng pisang* (miklā iecēpti banāni), *ais kacang* (sīki ledu gabaliņi tiek samaisīti ar krāsainiem želejas kubiciņiem, sarkanajām pupiņām, saldo kukurūzu, sirupu un iebiezīnāto pienu), ķīniešu rīsi ar vistu un ķīniešu nūdeles ar dažādām piedevām.

No dzērieniem izvēlas sojas pupu pienu, cukurniedru sirupu, kokospieņu, papaijas, mango, gucīlas un ananāsu sulas. Īpatnējs ir auglis *durian*, par kuru saka: «smird pēc elles, bet garšo debskīgi». No alkoholiskajiem dzērieniem priekšroku dod rīsu un palmu vīniem. Bez tam plaši izplatīta ir arī eiropiešu virtuve.

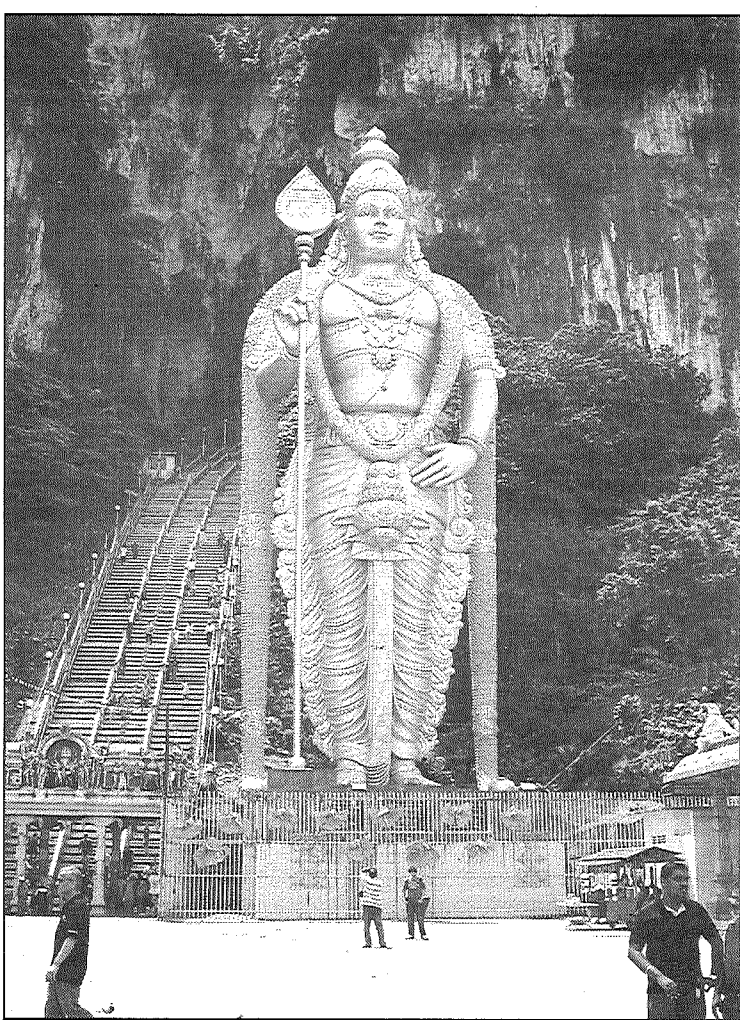
Mūs visus pārsteidza indiešu raksturīgā ēšana ar rokām. Vērojām indiešu grupas ēšanas tradi-

● Dzeram kokosriekstu pienu.

cijas. Viņi sāk ar labo roku maisīt un ēst rīsus ar mērci. Ēšana ar rokām Āzijas valstīs ir visai ierasta parādība. Šī ir viena no daudzajām indiešu un malajiešu raksturīgajām galda kultūras pazīmēm, kas viņus atšķir no visa amerikāniskā vai eiropiešā, kas ienāk arī Āzijas valstīs. Ēdiens bieži tiek likts uz banānu lapām, ko izmantot ir ne vien lēti un ērti, bet, iespējams, arī patīkami, jo tās dod papildu aromātu. Ik uz soļa manāmi ielu restorāni. Malītes ir salīdzinoši lētas un restorāni ir pieejami gandrīz visās tūristu iecienītākajās vietās. Tikai der atcerēties, ka Malaizijā garšvielu netrūkst un tās ir ļoti stipras, tāpēc, ja nevēlaties ugunīgu ēdienu, jau iepriekš jālūdz, lai malīti pagatavo bez garšvielām. Saravakas ēstuvēs piedāvātais ēdiens nebija pikants, bet turpretī Kualalumpurā varējām izbaudīt mutē «istu ugunsgrēku».

Daba Malaizijā ir ļoti daudzveidīga, jo gandrīz 150 miljonus gadu šeit nemainīgi ir tropiskais klimats, ko nav skāris ne dzēlis periods, ne arī citas globālās izmaiņas. Evolūcijas procesa rezultātā šeit radušās daudzas jaunas augu un dzīvnieku sugas. Malaizijas teritorijā botāniķi ir saskaitījuši vairāk kā 8000 dažādus ziedošus augus, no tiem vairāk kā 2000 no tiem ir koki! Mitrājiem tropiskajiem mežiem ir raksturīgi augsti koki, līdz pat 70 metriem augstumā, zem kuru biežās lapotnes ļoti labi jūtas līdz pat 800 dažādu sugu orhidejas. Gigantiskas papardes, sūnas, rododendri klāj zemi Malaizijas kalnu mežos, bet piekrastes mangrovju audzes džungļos patvērumu rod dažādu sugu zivis, putni, krabji un rāpuļi. 200 sugu ziditāju un 650 veidu putni, liels daudzums rāpuļu. Malaizijā dzīvo arī pasaulē lielākās čūskas — 10 metrus garie pitoni. Mums izdevās Borneo parkā redzēt zaļo čūsku, pēc kuras kodiēna cilvēks var aiziet bojā divu stundu laikā. Daudzas no sugām ir apdraudētas — milzu jūras bruņurupuči, krašņie degunradzputni, giboni, orangutāni. Valdība ir pieņēmusi stingrus likumus, lai glābtu un aizsargātu degunradzputni, tīģerus, leopardus, tapirus un zilonus. Arī mums izdevās apskatīt un iepazīt Saravak dabas skaistumu un vienreizīgu-

● Indiešu templis Kualalumpurā.

mu. Jūrā, netālu no mūsu pludmales, bija skatāma Bruņurupuču sala, uz kuru diemžēl nevarējām nokļūt, jo tā esot aizsargājama teritorija. Tāpat vērojām, kā orangutāni nāk no meža uz pusdienām. Malaizijā ir izplatītas arī tauriņu fermas, no kurām iegūst dabisko zidu.

Mums neparasta šķita joslu satiksme uz ceļiem, kur mašīnas pārvietojas pretējos virzienos nekā Latvijā, un autovadītājs atrodas mašīnas labajā pusē. Kualalumpurā ir izbūvēta plaša, ātra un moderna vilcienu sistēma, kas līdzinās metro. Savukārt starppilsētu autobusu biļetes ir ļoti lētas, tāpat arī ar aviosabiedrību AirAsia ātri var nokļūt daudzās Malaizijas pilsētās. Arī mēs izmantojām šo aviokompāniju vietējam pārlidojumam uz Kualalumpurā.

Viena diena bija atvēlēta Kualalumpurā apskatei.

31. maijā iepazīsim Malaizijas galvaspilsētu. Visas dienas garumā CIOFF Malaysia birojs ierīja autobusiņus, lai mums parādītu Kualalumpurā ievērojamākos apskates objektus. Neskatoties uz nepārtraukto attīstību, Kualalumpurā līdzās debesskrāpjiem saglabājušās zaļumu ieskautas senas ēkas. Ekskursijas laikā apskatījām Karalīpi un Karalisko dārzu (piestājām, lai nofotografētos pie Viņa Augstības, Yang Di Pertuan Agong, Malaizijas karaļa pils), Petronas diviņu torņus — pasaulē augstākie divi torņi. Karali ievēl no štatu sultānu vidus uz 5 gadiem. Dažādām kultūrām dzīvojot līdzās, Malaizija spēj pārsteigt ar reliģisko celtņu daudzveidību. Viens no veidiem, kā ceļotājiem iepazīt dažādas reliģijas ir svētvieta apmeklēšana. Pilsētas teritorijā atrodas daudz mošeju. Arī mēs pabijām vienā no lielākajām mošejām. Pirms iešanas mošejā mums bija jāapgārbj speciāls tērps. Aplūkojam slaveņās Batu alas — hinduistu templi, kas atrodas Kualalumpurā

priekšpilsētā un veltīts dievam Murugan. Batu alas ir 400 m garas un 100 metrus augstas kalnākmens alas. Neaizmirstams ir kāpiens pa 272 pakāpieniem līdz šai svētvietai. Lord Murugan — augstākā statuja Malaizijā (42,7 m).

Aplūkojam arī batikas ražotni — tā ir zīda apgleznošana ar rokām. Kaut arī radusies Indonēzijā, tā jau sen pārvērtusies par vienu no tradicionālajiem malaiziešu amatniecības veidiem. Redzējam batikšanas procesu un iegādājāmies vienreizējus izstrādājumus.

Apmeklējam pasaulē lielākās Karaliskās Selangoras alvas trauku fabriku. Ieejot fabrikā, visiem izdalīja metāla glāzītes, kurās ielēja apelsīnu sulu. Pateicoties savdabīgajam metāla sakausējumam, sula kļuva vēsa. Īpašos traukus, kuri gatavoti no šāda materiāla, pārtiku varot uzglabāt pat līdz trim gadiem. Šeit varēja iegādāties alvas skulptūras, traukus un citus priekšmetus, kas ir skaista dāvana mājniekiem.

Mūsu dzīvi Malaizijā interesantāku darīja cilvēki, kuri bija kopā ar mums — Aida, Rudiman, Leo un citi.

Malaizija mūs aizrāva ar savu kultūras krāšņumu. Esam izbaudījuši malaiziešu dejas tā, ka sviēdri lījuši pāri mugurai, esam klausījušies sape un savdabīgo bungu mūziku, izgaršājuši daudzveidīgo malajiešu virtuvi, esam briduši džungļos, ūdenskritumu meklējot, esam skatījuši krokodilus un vērojuši orangutanus, esam baudījuši neaprakstāmi skaisto dabu, pludmales un cilvēku mīlestību...

Atgriezušies mājās, varam teikt, ka esam ieradušies no «Zaļās paradīzes», esam iemīļējuši šo zemi un domājam nākamgad atkal doties turp, bet šoreiz — uz Lietu mežu mūzikas festivālu.

A.Kārkle,
folkloras kopas
«Ceiruleits» vadītāja

IEDVESMA

Jaunrades
lappuse nr. 4

Ronalds Gludāns

Pilsētas kaķa dzīve

Mēs ģimenē bijām astoņi,
Mazi, nespēcīgi kaķēni.
Esmu palicis pēdējais,
No savas ģimenes vienīgais.
Mani trīs brāļi pazuda pirmie,
Tos lielika maisā,
Tad pasvieda gaisā,
Un tad bija — plunkš!
Viņi nogrīma,
No dzelmes vēl dzirdamas
Bija viņu zēlabas.
Man bija četras māšas,
Kas rotājās griezties vēlas.
Tādēļ viņas izmeta uz ielas.
Pavisam vienas.
Viņas pazuda dziļā sniegā
Un iemīga mūžīgā miegā.
Es pats esmu nonācis patversmē,
Gādīgu cilvēku paspārnē.
Par mani rūpējas kāds zēns,
Viņš ņemšot mani pie sevis,
Jo draudzību savu esmu viņam devis.
Viss labi izies,
Ja zēna vecāki nedusmosies.

Es lepojos ar tevi, Latvija

Mazs ciniņš gāj lielu vezumu. Šis teiciens vislielākajā mērā attiecināms uz Latviju. Aprīņojams ir latviešu sikstums un drosme, tāpat kā pilnīgi pretējās īpašības.
Latvija ir karu un dažādu likstu plosīta zeme, un tomēr tā ir skaista. Gaujas likumi, likteņupe Daugava, Zelta rudens Siguldā un trīs zvaigznes pāri Rīgas jumtiem.
Mūsu ir maz, bet mūsu darbi ir lieli. Sportā, kultūrā, medicīnā un aprīņojamajā tautas saliedētībā. Latvija — tās nosaukums skan vēl tālu aiz tās robežām. Es lepojos, ka, sadzirdot vārdu Latvija, jebkuram paliek siltāk ap sirdi.

Anna Putāne

Bez vārda

Mēs atnākam vieni bez vārda,
Mēms klusums, bet vēji jau žūžo.
Miklā smiltājā jūra iešūpo
Tos vārdus, kas liks dvēselēm pūžņot.

Neaizmirstami maigi
Mātes vārdi plūst.
Neizskaidrojami —
Pirmās nopūtas just.
Neapjaušami stipri
Mēs, kad cerība dzimst.
Neizbēgami — reiz
Viss aiziet, viss grimst.

Mēs paliekam vieni bez vārda.
Vējš mūsu atmiņas ārda.
Vai ir vēl vēji, kas žūžo,
Kamēr mūsu dvēseles pūžņo?

Nesasniedzami dziļi
Vārdu skalpeļi griež.
Nepārprotami tuvu
Dubļus sejā kāds sviez.
Nenoliedzami ātri
Dāvātie ziedi vist.
Neizbēgami — reiz
Viss pāriet, viss dzist.

Mēs aizejam vieni bez vārda.
Bez vārda mūs atpakaļ žūžo.
Mums dvēseles pūžņo, mums vārdus
Vējš par dažām atmiņām pārdos.

Haikas

Spāmi nepalīdz,
palīdz vienīgi doma,
ka tu spēji lidot
x
tūkstošiem vārdu
un viena patiesība —
neizsakāma
x
kas gan ir dzīve
pret mirkli un mūžību?
(vidusceļa nav)
x
klusēt nenozīmē,
ka pazīsti klusēšanu,
klusē tālāk, draugs
x
gulbji mirst vieni,
vērdamies savās sejās
uz pagājību
x
spoguļi melo,
spoguļiem vienalga,
ka tikai mums tik
x
zudis pavediens,
pārtrūks saikne ar sauli,
tu — pārpasaulīgs

Santa Znotiņa

x x x
Sāc zem vijolēm plašām,
Kur klusums kā pārkliegts skan.
Ar drebošām stīgām — tām pašām,
Kuras pukst gan tev, gan man.

Sāc par vārdiem akmeņi cirstiem,
Kas skatienā zibeņus sēj.
Izlaid atmiņu smiltis caur degošiem
pirkšiem,
tev jāvar, tev jāpaspēji!

Sāc uz atbalšu cerīņiem piedzimt,
Un dzeltenos pureņos plaukt,
Lai arī pēc gadiem noietiem simt
Var vārdā vēl tevi saukt.

Vēstule

Šeit, stāstu manu atver,
Atver, skaļi atplēšot.
Izbirs mani atvari,
Izbirs tauriņi balti

Pacelsies augšup
un paliks tik silti.
Tik silti
mūsu mirkļus nozogot,
un pacelties spārnos
pasmaidot.

Izbirs mani smieklī,
Un pacelsies pretī saulei.
Izspurgs prieks, sabruks šaubu tilti,
es stiepšu rokas pretī pasaulei.

Man pietrūks manu atvaru,
kur ziemas vasarās slīkt.
Man pietrūks tauriņu baltu,
kurus lietainos vakaros aprakstīt.

Es nelidošu meklējot un atkal paturot,
es lidošu noķerot un atdodot —
pacelšos spārnos jau atrasta,
tev uzsmaidot.

Foto: J.Kirillova

Kristine Pizāne

Kaut kas notika.....???

aprvāvs
Kā apnicis šis sapņu pilnais miegs ar krāsainām dienām,
kā apnicis krāsaino dienu pelēcība. Nekas! Tikai Nekas ļauj
gaidīt, ļauj cerēt, tiekties... tiekties pēc kaut kā, nezin kā, nezin
kur, nezin kāpēc... bezspēcības bezokņos, sapņu bezdibeņos.
Apsēsties uz ziloņa degungala un teikt, cik tas īss, pacelt smilšu
graudu un rokās turēt veselu pasauli.... Dzīvot tur, kur nedzīvo
neviens cits — Dūmakainajā zemē — bezsapņu miegā, kur
viss ir tikai sapnis, kur nav sapņu, jo pats kļūsti par daļu no
sapņa.

x x x

Vakar es sevi aizdedzināju.
Aizdedzināju ar nesaprotamajiem ķeburiem aprakstīto
audeklu.
Taču pat liesmas nevēlējās plosīt nolādēto un novalkāto
drēbes gabalu.
Kam man tas vajadzīgs, ja pati nespēju izlasīt nobružāto
rakstu?
Kur ņemt burvju adatu, kur diegus? Kā izšūt dzīvi no jauna?

Viņš nometa manu lelli zālē. Viņš izdūra tai acis un norāva
kājas, izsmējīgi paspēra un nežēlīgi noraudzījās tās sāpēs.
Vienaldzība viņu padarīja svešu. Lelle ar savu aklo skatienu un
asins asarām nogalināja mani, lika izraut sirdi, bet vietā deva
citu — akmens sirdi. Lika dzīvot tālāk.
Pēc dažiem gadiem es viņu satiku. Viņš bija pavisam cits,
taču... es biju tā pati. Es biju lelle ar izdurtajām acīm, ar asiņu
acīm, ar izrauto sirdi. Biju auksta plastmasas lieta, man bija vien-
alga, man vairs nesāpēja. Biju lelle ar aklo skatienu...

Ģeometrijas noslēpums

Ģeometrijas stunda... ģeometrijas stunda... ģeometrijas...
Sniegpārslas nemanāmi ielaužas manā prātā, izzūd skototājos balsis:
«Taisnleņķa trīsstūrī izmantojam Pitagora teorēmu...» Pitagora teorēma paliek
ieputināta kaut kur ceļmalas grāvī, man pametot skolu. Negrimst kājas dziļā-
jā sniegā, bet sapinas taisnleņķa trīsstūrī... pazūd kaut kur 60 grādos. Kāpēc
nespēju pazust kubā? Tur ir vienkāršāk — visi stūri taisni, visas malas vienā-
das. No problem, pazust mazā četrkantainā kastītē uz visiem laikiem, un tad
nevajadzētu domāt, kā pielieto Pitagora teorēmu dzīvē. Bet, nē, vajadzēja man
sapīties tieši ar trīsstūrī. Kā aprēķināt līnijas garumu? Kā noteikt, kur tā beid-
dzas? Uz līnijas viss ir relatīvs... pastāvīgs un nemainīgs ir tikai punkts — liels
vai mazs — tas ir viens vesels — sirdspuksts. Viens kluss sirdspuksts, ar ko
viss sākas. Dun — dun, dun — dun... veidojas klusa melodija, kas aizstiep-
jas kaut kur tālumā. Dzirdu to šeit un tagad, bet aizskano tālu, tālu, un tad, kad
vārdi jau sen izskanējuši, paliek tikai atbalss. Gaisā trīsuļo noslēpums, kas vairs
nekad netiks atminēts. Un tā ir līnija. Jo garāka līnija, jo lielāks ir noslēpums,
jo skanīgāka un krāšņāka atbalss.
Zēl man raustītās līnijas! It kā viena un tā pati, bet reizē pavisam cita un
sveša. It kā saraustīti sirdspuksti aizstiepjas pāri lapai — un nevar
paredzēt, kurā mirklī aprausies — vai tagad — vai tagad —
Pavisam citādāki punkti paslēpušies raustītā līnijā, daudz un dažādas
melodijas, citas atbalss, melnās dzīves. Viena balss — citas atbalss.
Lauzta līnija veido taisnleņķa trīsstūrī, kas atkal atgriezies manā prātā, bet
savādāk. Sāpes, vilšanās... Katrā lūzuma vietā — punkts, kas iezīmē ceļa sāku-
mu. Punkts, kas maina atbalsi, kas maina skanējumu. Kur sākt dziedāt? Vai sākt
dziedāt soprānā vai basā, vai labāk sākt no zemākām notīm un tad kāpt augšup?
Viena līnija, trīs dažādas melodijas un katru nākamo varam aprēķināt, ja
zinām divas citas. Kāpēc tad tik reti izmantojam Pitagora teorēmu dzīvē?
Tas labi, ja trīsstūrī ir 90 grādi, bet ja nav? No kurienes atsperties, uz kuru pusi
iet? Vai nav vienalga — tikai trīs punkti trīsstūrī! Lai cik tālu neietu, vienmēr
nonākam atpakaļ! Sākumā un Beigās, bet... visas līnijas ir relatīvas, bezgali-
gas — nav sākuma, nav Beigu. Ir tikai Pa Vidu.

Anna Pastare

x x x
Melnbalta dzīve
Ar sarkanu rozi
Baltas asaras
Skumjajās acīs,
Melnajās skropstās
Iekēries sniegš,
Perfektas lūpas,
Ideāls smaids.
Ziemas nakts
Un roze
Baltajā sniegā...

x x x
Sniedzos pēc saules
Attopos ellē,
Kur eņģeļi
Tēlo
Laimīgas sejas.
Logi tik tumši
Un durvis ir ciet.
Salst rokas.
Un nejutu.
Laiks nesteidzas.
Sniedzos pēc nakts.
Attopos debesīs
Un kāds
Netēlojot.
Sasilda mani.
Jūtu.
Tik silti...

x x x
Te nu viņa ir
Kaila un grēcīga
Likteņa tiesas priekšā.
Sasietām rokām,
Uz ceļiem
Un skatienu tukšumā.
Sirds,
Kas daudzās
Kā negudra.
Sods neizbēgams.
Akmeņi dursta
Un virve grauž rokas.
Sāpes!
Neapkrastāms.
Grēkus nepiedos.
Eņģeļi smejas
Un nolād!
Atskan šāviens,
Baltas dūnas,
Asinis,
Klusums.
Grēciniece — nevainīga...

x x x
Tu neticēji pasakai,
Kurā meitene uzvar,
Bet uzvarēja.
Tu nenotvēri to mirkli,
Mirklī, kad bija jau prom.
Tu nepanāksi.
Meitene aizbēgs,
Aizbēgs pasakā,
Kurai tu netici...

RĒZEKNĒ

Dzīvniekus sola neiemidzināt

Rēzeknē kopš maija sākuma klaiņojošo dzīvnieku ķeršanu un uzturēšanu nodrošina SIA «Rēzeknes namsaimnieks». Sabiedrībā tika izplatīta informācija, ka visi suņi, kas iepriekš atradās SIA «Komunāls R» patversmē, tiks eitanizēti (iemidzināti), jo «Rēzeknes namsaimnieks» noķertus suņus nepaturēs. Pašvaldības uzņēmuma «Rēzeknes namsaimnieks» valdes priekšsēdētājs Edgars Škinčs skaidro, ka šī informācija neatbilst patiesībai.

Šobrīd tiek gatavoti suņu krātiņi, daudzi suņi tiks pārvesti uz jaunajām mājām Rēznes ielā. «Rēzeknes namsaimnieks» jau iepircis arī suņu sauso barību, kaulus.

Kaut arī likums nosaka, ka suņus patversmē vajag turēt tikai

14 dienas, suņi netiks iemidzināti. E.Škinčs apgalvo, ka iedzīvotāji interesējas par iespējām atrast labus mājas sargus tieši patversmē. Dažreiz nedēļas laikā saimnieki atradušies pat sešiem dzīvniekiem.

Parādi krājas

Būs vai nebūs nauda, par ko iepirkt gāzi — šis jautājums ir viens no sāpīgākajiem jaunās Rēzeknes domes darba kārtībā. Pēc oficiālas informācijas, tikai valsts, pašvaldības un privāto uzņēmumu parāds par apkures sezonā saņemto siltumu 1. jūlijā bija 275 022 latu.

Vislielākie parādnieki ir pilsētas izglītības pārvalde (120,6 tūkstoši latu), augstskola (40 tūkstoši latu), 14. arodividusskola (30,7 tūkstoši latu). No četriem līdz sešiem tūkstošiem latu parādā palikušas

1., 2., 5. un 6. vidusskola, vairāk nekā 2000 latu — «B un B struktūra», «Brilles» un citi uzņēmumi. Soda sankcijas vien «Rēzeknes enerģija» sarēķinājusi parādniekiem 5460 latu.

Paldies par maizi

Akciju sabiedrības «Hanzas maiznīca» Latgales reģiona filiāle turpina palīdzēt sociāli neizsargātākajām iedzīvotāju grupām Rēzeknē. Turpinot ar Rēzeknes domes sociālās aprūpes pārvaldi noslēgto līgumu, uzņēmums bezmaksas maizi piegādā pilsētas naktspatversmei.

Katru dienu brokastis un vakariņās 30 Rēzeknes naktspatversmes klienti un pusdienās — 20 trūcīgās personas un trūcīgās ģimenes ar bērniem saņem šo at-

balstu, stāsta sociālās aprūpes pārvaldes vadītāja Jeļena Laškova. Kopumā šogad no februāra līdz 1. jūlijam saņemti 4224 klaipi maizes.

Apļi viļāniešu dārzos

Dīvainu parādību ievērojuši dārza mājiņu īpašnieki, kuru zemes gabali atrodas Viļānos, netālu no Ūgrinieku tilta.

Dažās vietās uz zemes rodas skaidri iezīmēti apļi diametrā no pieciem līdz vairāk kā astoņiem metriem. Jāatzīmē, ka tie ir pārtraukti apļi. Katrā ir atstāta tāda kā ieeja. Uz apļa līnijas, kas ir gandrīz metra platumā, neaug zāle. Tā ir kā izdegusi. Turpretī apļa iekšpusē zāle ir krietni zaļāka un augstāka nekā aiz tā robežas. Vietējie dārzkopji par šādu

mistisku parādību ir neizpratnē.

«Vasaras sezonā mēs te dzīvojam dienu un nakti, bet neko aizdomīgu neesam redzējuši. Pirmo reizi apļi, kas radās blakus mūsu dārzam, pamanījām rudenī. Sākumā domājām, ka tur kāds govi bija piesējis pagānities. Bet, kad šāds apļis parādījās kaimiņiem žoga iekšpusē, sapratām, ka izskaidrojums neder. Mēs tiešām nezinām, kādā veidā tie apļi šeit rodas,» saka Staņislava un Jāzeps Bauskas.

Izskaidrojuma notiekošajam nav arī Ļubovai Amosovai: «Ja būtu viens apļis, varētu domāt, ka kāds ir pajokojis. Bet, kad ir vairāki apļi, pie tam žoga iekšpusē, tad, šķiet, tas vairs nav joks.»

Dārzu īpašnieki pašlaik ir atklājuši četrus šādu apļus. Kas zina, varbūt to skaits vēl augs.

«Rēzeknes Vestis»

KRĀSLAVĀ

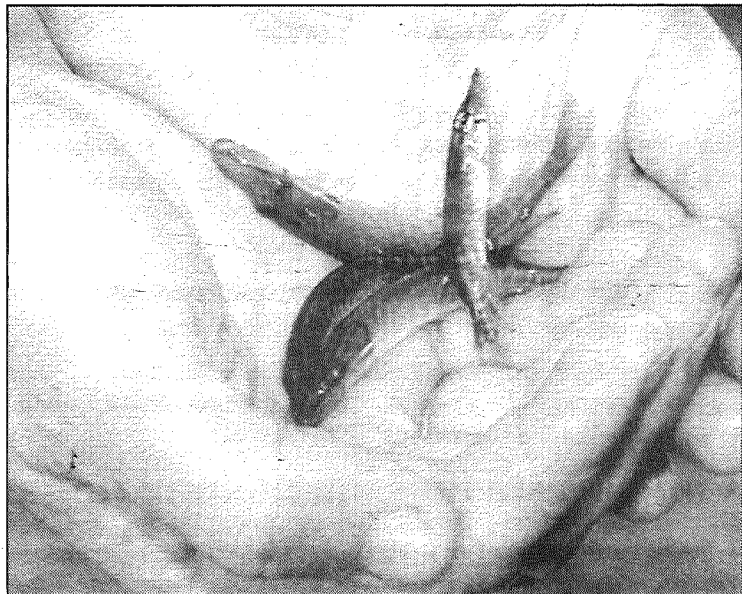
Eksperiments, kas vieš cerības

Pagastu sadarbības padomes kooperatori uzsākuši aktivitātes zivkopības darbā, turpinās zivju resursu plānveidīgas maksīglās ataudzēšanas procesus. Tagad tiek pievērsta uzmanība nevis zivju mazuļu daudzumam, bet kvalitātei, jo lidaku mazuļu izdzīvošanas procents ir zems.

Šogad zivju audzētavā «Rūjas» iegādāti zivju mazuļi, kuru izmērs ir 5–10 cm, kas ievērojami palielina to izdzīvošanas iespējas. No skābekļa maisiem Dridža ezera ūdeņos ielaistie lidacēni ātri aklimatizējās jaunajos apstākļos un izrādīja apskaužamu ņirpumu.

Daugavpils kontroles sektora Eksp. Arvīns Gasperičs un Arvīds Viguls ne tikai kontrolēja, bet arī palīdzēja ezeru pārvaldniekam Leopoldam Delveram pareizi veikt zivju mazuļu ielaistāšanas procesu. Mazuļi tika ielaisti gar krastmalas zonu noteiktā attālumā cits no cita. Lidakas, kā zināms, nemaina savu dzīves vietu.

Gribas ticēt, ka jaunā metode izturēs laika pārbaudi un dos pozitīvu rezultātu. Latgales ezeru zemās produktivitātes problēmas tieši ir saistītas ar lidaku skaita samazināšanos, jo šis zivis kļūst par vieglu guvumu maluzvejniekiem, kuri ķer zivis ar maksīglu

● Šie lidaku mazuļi ar laiku sasniegs ievērojamu zemūdens plēsoņu garumu.

auklas tīkliem. Arī ne visi spininotāji ievēro noteikumu atlaist brīvībā lidacīnas, kas nav sasniegušas pusmetra garumu.

Gatavo jaunu disku

Pērnā gada oktobrī Krāslavas novada centrālās bibliotēkas lasītavā svinīgi tika prezentēta digitālā kolekcija «Grāfi Plāteri un Krāslava», kas izdota kompaktdis-

ka formātā. Šī gada oktobrī gaidāma vēl viena digitālās kolekcijas prezentācija, kurā būs apkopots materiāls par visiem ūdens baseiniem Krāslavas rajona teritorijā, dabas un kultūras objektiem.

Darbā iesaistītas arī bibliotekāres, kurām dots uzdevums fotografēt ūdenstilpes un iesūtīt attēlus novada centrālajai bibliotēkai. Jau tagad iesūtītie attēli apskatāmi bibliotēkā noformētajā izstādē «Prātam un dvēselei». Attēli tiks iekļauti arī topošajā diskā,

kura saturā būs arī tekstuali apraksti par ūdenstilpēm, par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, teikas, aktīvās atpūtas vietas Krāslavas rajonā, kā arī cita informācija.

Pret kontrabandistiem — ar ieročiem

Robežsargi aizturējuši 1965. gadā dzimušu Latvijas pilsoni, kurš organizētā personu grupā pāri Baltkrievijas — Latvijas robežai nelikumīgi pārvietojis cigaretes.

Krāslavas novada Piedrujas pagastā, aptuveni 100 metrus no Baltkrievijas valsts robežas Valsts Robežsardzes Daugavpils pārvaldes un galvenās pārvaldes kriminālizmeklēšanas struktūrvienību amatpersonas sadarbībā ar Aviācijas pārvaldes apsardzes un speciālo uzdevumu nodaļas robežsargiem, kā arī Baltkrievijas robežsardzes amatpersonām pēc vairākiem šāvieniem apturēja automašīnu un aizturēja Latvijas pilsoni, kurš mēģināja bēgt no notikuma vietas, izraisot reālus draudus robežsargu dzīvībai.

Viens organizētās grupas dalībnieks mēģināja bēgt uz Baltkrieviju, kur viņu un vēl kādu grupas dalībnieku aizturēja Baltkrievijas kolēģi.

Notikuma vietā tika izņemti 110 000 cigarešu «Premjer» un 20 000 cigarešu «Magnat» ar Baltkrievijas akcizes markām, savukārt par kontrabandu sākts kriminālprocess pēc Krimināllikuma 190. panta 4. daļas, kurā paredzētā sankcija ir brīvības atņemšana uz laiku no astoņiem līdz 15 gadiem, konfiscējot amntu, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

Uz aizdomu pamata par līdzdalību kontrabandas cigarešu pārvietošanā pāri valsts robežai, kā arī neizpauzamu ziņu izpaušanu aizturēta arī viena Valsts Robežsardzes amatpersona.

Jūnijā tas bija jau otrais gadījums, kad tiek atklāta vērienīga kontrabanda, un robežsargiem, lai aizturētu pārkāpējus, nācās lietot šaujamo ieroci.

Savukārt Alūksnes novada Pededzes pagastā, 65 metrus no Krievijas robežas, izdarot brīdīnājuma šāvienus, tika aizturēts Krievijas pilsonis, kurš personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās pāri valsts robežai uz Latviju ar speciāli izveidotām ietaisēm nelikumīgi pārvietoja 60 kastes ar kopumā 600 000 kontrabandas cigarešu. Virietis cigarešu transportēšanai pāri valsts robežgrāvim bija izmantojis speciāli šim nolūkam izveidotu mehānismu ar trosi, vinču un trīšiem.

«Ezerzeme»

LUDZĀ

Interese par lauku tūrisma attīstības iespējām nemazinās

Pusotra desmita interesentu pulcējās zemnieku saimniecības Akmeņi viesu mājā uz informatīvo semināru «Lauku tūrisms». Dalībniekus viesmīlīgi uzņēma mājas saimniece Ināra Mikijanska-Jakupāne, kura arī pati kā lektore klātesošajiem pastāstīja daudz ko no savas pieredzes.

Interesanti, ka Akmeņu saimniecībai šis ir jau desmitais, var teikt, jubilejas gads,

kopš viņa pievērsusies lauku tūrismam. Pa šo laiku ir dažādi gājis, bija jāliek lietā izdoma, dažas idejas piespēlējuši ciemiņi, utt. Ināra ir profesionālās lauku tūrisma asociācijas Lauku ceļotājs biedre. Šī asociācija apvieno vairāk kā 300 lauku naktspatversmju saimniekus visā Latvijā.

Arī Ludzas tūrisma informācijas centra (TIC) vadītājas Līgas Kondrātes piedāvātā tēma — Tūrisma attīstības tendences un iespējas Ludzas rajonā — izrādījās visai interesanta un aizraujoša. Bez tam, Līgai kā

TIC vadītājai ir savākts plašs informatīvo materiālu klāsts, ar ko visi tika iepazīstināti. Var jau teikt, ka pirms pāris gadiem lauku tūrisms Latvijā attīstījās strauji. Bet to var attīstīt arī tagad, tikai nepieciešama saimnieku izdoma, lai ciemiņus piesaistītu. Tomēr jāreķinās ar to, ka mūsu platumā grādiem ir izteikts sezonas raksturs un viesi aktīvi brauc tikai vasarā. Protams, katrs meklē savu risinājumu. Vieni izlemj specializēties kādā konkrētā jomā, piemēram, veido veselīgas vides saimniecības,

piedāvājumus lielajām grupām. Pašiem ir arī jāizlemj, uz ko orientēties — vietējiem vai ārzemniekiem. Daudzi viesu māju saimnieki nonākuši pie atziņas, ka lauksaimniecība un tūrisms ļoti veikli iet roku rokā: uz viesu namu atbrauc pilsētas bērns, kuram ir līdz šim nebijusi iespēja ēst turpat izaudzētus dārzeņus vai apskatīt un pabarot kūti esošos lopus.

«Ludzas Zeme»

Precizē pārkāpumu uzskaites punktu reģistrēšanas kārtību

Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumu uzskaites punktus turpmāk plānots reģistrēt dienā, kad beidzies termiņš lēmuma par administratīvā soda piemērošanu apstrīdēšanai vai pārsūdzēšanai, informē Satiksmes ministrijas Sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja Ilze Eida.

To nosaka 2. jūlijā Valsts sekretāru sanāksmē izsludinātie grozījumi Ministru kabineta noteikumos nr. 551 «Pārkāpumu uzskaites punktu sistēmas piemērošanas noteikumi».

Pašlaik pārkāpumu uzskaites punktus reģistrē brīdī, kad stājas

spēkā lēmums par soda piemērošanu. Daudzos gadījumos tas tiek apstrīdēts, tādēļ pārkāpumu uzskaites punkti jāanulē un informācija atkal jāatjauno pēc sūdzības izskatīšanas. Tātad plānots, ka datus sistēmā iekļaus tikai tad, kad beigsies termiņš soda apstrīdēšanai vai pārsūdzēšanai, vai tad, kad tiks izskatīta sūdzība.

Grozījumu projektā arī precizēts to transportlīdzekļu vadītāju loks, kam tiek reģistrēti pārkāpumu uzskaites punkti. Plānots, ka turpmāk tos reģistrēs arī autovadītājiem, kuru dati iekļauti Iedzīvotāju reģistrā. Tādējādi pārkāpumu uzskaites punktus varēs uzrādīt arī personām, kurām ir uzturēšanās atļauja val-

sti, bet nav Latvijā izdotas autovadītāja apliecības. Pašlaik pārkāpumu uzskaites punktus ieraksta transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā un traktortehnikas un tās vadītāju informatīvajā sistēmā reģistrētajiem transportlīdzekļu vadītājiem.

Turpmāk arī paziņojumus par pārkāpumu uzskaites punktiem varēs saņemt ērtāk — transportlīdzekļa vadītājam reģistrējoties VAS CSDD mājaslapā www.csdd.lv. Tādējādi vairs netiks sūtītas vēstules uz personas deklarēto dzīves vietu.

Lai grozījumi stātos spēkā, tiem jāgūst atbalsts valdībā.

Pilnveidota valsts līdzekļu atgūšana par ceļu satiksmes negadījumos cietušajiem cilvēkiem sniegtajiem pakalpojumiem

Lai pilnveidotu valsts budžeta līdzekļu atgūšanu no apdrošināšanas sabiedrībām par ceļu satiksmes negadījumos cietušajiem cilvēkiem izmaksātajiem pabalstiem, pensijām, sniegtajiem sociālās un profesionālās rehabilitācijas pakalpojumiem, tehnisko palīdzību iegādi un pielāgošanu, Labklājības ministrija (LM) sagatavojusi grozījumus attiecīgajos noteikumos, informē LM Komunikācijas nodaļas vadītāja Ilona Jurševska.

LM izstrādātie grozījumi «Noteikumos par valsts budžeta un pašvaldību budžetu izdevumu atlidzināšanas apmēru un kārtību,

nodrošinot ārstēšanu, rehabilitāciju, tehniskos palīdzības punktus un pensiju un pabalstu izmaksas» 30. jūnijā apstiprināti valdībā.

Turpmāk Sociālās integrācijas valsts aģentūra (SIVA) veiks valsts budžeta līdzekļu atgūšanu par ceļu satiksmes negadījumos cietušajiem cilvēkiem sniegtajiem sociālās un profesionālās rehabilitācijas pakalpojumiem, kā arī transporta līdzekļu pielāgošanas izmaksām cilvēkiem, kuri ieguvuši invaliditāti. Līdz šim par to bija atbildīga Sociālo pakalpojumu pārvalde (SPP).

Tāpat Iekšlietu ministrijas Informācijas centrs informāciju par ceļu satiksmes negadījumiem, kuros ir cietuši cilvēki, sniegs Veselības obligātās apdrošināšanas valsts aģentūrai (VOAVA), Valsts

sociālās apdrošināšanas aģentūrai (VSAA), Veselības un sociālo lietu valsts aģentūrai, SIVA un līdz š.g. 31. augustam Tehnisko palīdzību centru (TPC). No š.g. 1. septembra TPC funkcijas pārņems «Nacionālās rehabilitācijas centrs «Vaivari»». Tas notiks atbilstoši savstarpēji noslēgtajiem līgumiem par informācijas apmaiņu, nevis nosūtot izziņas, kā tas bija līdz šim.

Šāda rīcība nepieciešama, lai nodrošinātu operatīvāku informācijas iegūšanu par ceļu satiksmes negadījumos cietušajām personām. Līdz šim minētā informācija no Valsts policijas tika saņemta nepilnā apmērā un neregulāri.

Darbojas Tiesībsarga mājas lapa bērniem

Jau vairāk nekā mēnesi (no 1. jūnija) darbojas Tiesībsarga biroja mājas lapa bērniem www.tiesibuabc.lv. Informācija veidota bērniem saprotamā un uztveramā valodā, informējot par dažādiem aspektiem, kas saistīti ar bērna tiesībām un to pareizu izpratni.

Kā «Novadnieku» informē Tiesībsarga biroja sabiedrisko attiecību daļas sabiedrisko attiecību speciāliste Laura Brence, mājas

lapa veidota vairākās sadaļās, kurās ir iespējams izteikt savu viedokli, uzdot juristiem bērnu interesējošos jautājumus, kā arī iepazīties ar ANO Bērnu tiesību konvenciju un informāciju par Tiesībsargu bērniem saprotamā valodā. Tāpat alfabēta kārtībā izskaidroti dažādi jēdzieni un fakti, kas saistīti ar bērnu tiesību jautājumiem.

Tiesībsarga birojs darbu Tiesībsarga Romāna Apsīša vadībā sāka 2007. gada 1. janvārī, pārņemot Valsts Cilvēktiesību biroja funkci-

jas. Tiesībsarga galvenie uzdevumi ir veicināt cilvēktiesību aizsardzību, veicināt labas pārvaldības principa ieviešanu, diskriminācijas novēršanu, kā arī sekmēt, lai valsts vara tiktu īstenota tiesiski un lietderīgi.

Nemot vērā bērnu īpašo statusu un aizsardzības nepieciešamību, Tiesībsargs ir izveidojis Bērnu tiesību departamentu, lai līdzīgi kā citās valstīs nodrošinātu bērniem un viņu tiesību aizstāvjiem iespēju saņemt palīdzību neatkarīgā valsts institūcijā.

POLICIJAS ZIŅAS

Laika posmā no 6. līdz 12. jūlijam Preiļu rajona policijas pārvaldē reģistrēti 49 notikumi. Kā «Novadnieku» informē policijas pārvaldes inspektore Inta Romanovska, tajā skaitā reģistrētas 10 zādzības, divi mantas tūšas iznīcināšanas vai bojāšanas gadījumi, kā arī divi ceļu satiksmes negadījumi.

No elektrosadales apakšstacijas transformatora nolej eļļa

6. jūlijā konstatēts, ka Riebiņu novada Silajāņu pagasta Kotļarovā no akciju sabiedrības «Sadales tīkli» apakšstacijas transformatora nolietā iekārtas dzesēšanas eļļa. Par notikušo policijā uzsākts kriminālprocess.

Kā «Novadnieks» informēja laikraksta 7. jūlija numurā, kopš jūnija sākuma, neskatoties uz kriminālatbildību un arī rīcības iespējamām letālām sekām, šādu zādzību skaits ir strauji palielinājies. Tā 29. jūnijā eļļa nolietā no transformatora Riebiņu novada Galēnu pagastā.

Pilsētās un laukos uzdarbojas huligāni

7. jūlijā Preiļu novada Saunas pagasta Prikūlos pie Priekuļu pamatskolas no puķu dobes izraustītas un izmētātas puķes.

Tajā pašā dienā reģistrēts iesniegums par to, ka Preiļos kādam pašvaldības sociālajam dzīvoklim izsists loga stikls.

Vēl 7. jūlijā reģistrēts iesniegums par to, ka Preiļos kāds 1944. gadā dzimis vīrietis nogrieza septiņas rozes kādai sievietei piederošajā dārzā.

Daudz nopietnāk huligāni pastrādājuši Riebiņu novada Rušonas pagastā. Tur 8. jūlijā konstatēts, ka Gailišu tautas nama ēkas verandas sienai izlauzti 20 silikāta ķieģeļi.

10. jūlijā konstatēts, ka Līvānos Atbrīvošanas piem. mojumā laternām ieklēti divi laternu aizsargstikli.

Iekārotākās preces veikalā «Maxima» — degvīns un zeķbikses

Pagājušajā nedēļā garnadži vairākkārt sagādājuši problēmas veikala «Maxima» darbiniekiem Preiļos. Reģistrētas četras zādzības.

Tā 7. jūlijā kāda sieviete nenoreķinājās par paņemto degvīna pudeli. 8. jūlijā par degvīnu «Dimant» veikalā nesamaksāja kāds vīrietis. 11. jūlijā kāds 1976. gadā dzimis vīrietis nozaga sievietes zeķbikses 0,99 latu vērtībā, bet 12. jūlijā 1964. gadā dzimis vīrietis iekāroja un nozaga degvīna «Parlaments» pudeli. Visos minētajos gadījumos policija uzsākusi kriminālprocesu.

Naudas zagļi Galēnos un Rušonā

8. jūlijā Riebiņu novada Galēnu pagasta Maltas Trūpos kāds vīrietis konstatēja, ka no mājas ir nozagta nauda — 28 latī. Par notikušo uzsākts kriminālprocess.

10. jūlijā Riebiņu novada Rušonas pagasta Gailišos kāds vīrietis nozaga naudu sievietei, kopsummā 60 latus.

Konflikta rezultātā atņēma naudu

9. jūlijā Vārkavas novada Upmalas pagastā kāds 1958. gadā dzimis vīrietis konfliktsituācijas rezultātā atņēma no kāda vīrieša naudu. Par notikušo uzsākts kriminālprocess.

Aizdzina kravas furgonu

Policijā saņemta informācija par to, ka 9. jūlijā Līvānos kāds vīrietis konstatēja, ka nozags viņam piederošais kravas furgons «Ford Transit». Par notikušo uzsākts kriminālprocess.

Ar dūri pa galvu, un atņēma somiņu

10. jūlijā policijā reģistrēts notikums Līvānos. Kāds nepazīstams vīrietis divām sievietēm atņēma rokas somiņas, bet 1959. gadā dzimušajai sievietei iesita ar dūri pa galvu. Policijā par notikušo uzsākts kriminālprocess.

Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

Policija un apvienības «Apsardze» darbinieki strādā pastiprinātā režīmā

Saistībā ar zādzību skaita pieaugumu Preiļos un Līvānos nakts stundās policijas darbinieki un apvienības «Apsardze» darbinieki strādā pastiprinātā režīmā, «Novadnieku» informē Preiļu rajona policijas pārvaldes inspektore Inta Romanovska.

Kā vienu no veiksmīgākajiem piemēriem viņa min vainīgās personas aizturēšanu notikuma vietā Līvānos preses apvienības kioskā «Narvesen» naktī uz šī gada 29. jūniju. Tālākās izmeklēšanas gaitā tika noskaidrots, ka aizturētā persona ir izdarījis vēl divas zādzības no automašīnām.

Preiļos naktī uz 25. jūniju veikalā «Valērija – P» tika izsists loga stikls. Notikuma vietā tika aizturēta vainīgā persona. Par minēto faktu policijā uzsākts kriminālprocess. Inspektore uzsver, ka arī turpmāk nakts stundās darbs notiks pastiprinātā režīmā.

Lappusi sagatavoja L. Kirillova

Bez maksas ginekoloģiskā apskate vēža savlaicīgas atklāšanas programmas ietvaros

Veselības obligātās apdrošināšanas valsts aģentūra (Aģentūra) informē, ka turpmāk valsts apmaksātās ginekoloģiskās apskates sievietes varēs veikt reizi trijos gados vēža savlaicīgas atklāšanas programmas ietvaros, saņemot uzaicinājuma vēstuli uz dzemdes kakla vēža izmeklējumu.

No 2009. gada 1. jūlija pēc grozījumiem normatīvajos aktos dzemdes kakla vēža profilaktiskajā izmeklējumā ietilpst arī bezmaksas ginekoloģiskā apskate. Uzaicinājuma vēstule garantēs pakalpojuma apmaksu no valsts budžeta līdzekļiem — dzemdes kakla izmeklējums un ginekoloģiskā apskate sievietei būs bez maksas. Tādēļ, dodoties uz izmeklējumu, jāņem līdzi vēstulei pievienotā arinģestēšanas karte un pati vēstule, kas ir nosūtījums šo izmeklējumu veikšanai.

Vēža savlaicīgas atklāšanas programma ietver dzemdes kakla vēža profilaktisko izmeklējumu, ko veic reizi trijos gados sie-

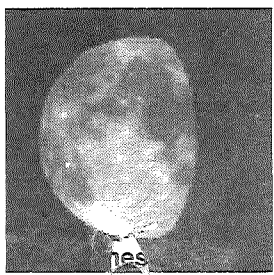
vietēm vecumā no 25 līdz 70 gadiem, un krūts vēža profilaktisko izmeklējumu ar mamogrāfijas metodi, ko veic sievietēm vecumā no 50 līdz 69 gadiem — reizi divos gados.

Saskaņā ar 2009. gada 6. jūlija datiem mamogrāfijas izmeklējumu no 47 377 uzaicinājumu saņēmušajām sievietēm, veikušas 7 521. Savukārt no 93 240 sievietēm, kurām Aģentūra izsūtīja uzaicinājuma vēstules uz dzemdes kakla vēža izmeklējumu, minēto valsts apmaksāto pārbaudi veikušas 9 846.

Uzaicinājuma vēstules dzemdes kakla vēža izmeklējuma veikšanai tiek proporcionāli sadalītas un sūtītas četras reizes mēnesī. 2009. gadā ar datorprogrammas palīdzību tiek atlasītas sievietes, kuras ir dzimušas **1984., 1981., 1978., 1975., 1972., 1969., 1966., 1963., 1960., 1957., 1954., 1951., 1948., 1945., 1942. gadā.**

Bet uzaicinājuma vēstules uz mamogrāfiju pēc iepriekšminētās izsūtīšanas kārtības šogad saņems tās sievietes, kuras ir dzimušas **1959., 1957., 1955., 1953., 1951., 1949., 1947., 1945., 1943., 1941. gadā.**

Mēness kalendārs

citādi ģimenes dzīve būs jāpavada nabadzībā, toties piemērota laulības šķiršanai, jo tā noritēs mierīgi. Šajā naktī iespējami slikti sapņi, tādēļ pēc pamošanās trīs reizes noskaidrot: «Kur nakts, tur sapnis.» Atgrīzei auksto ūdens krānu, pieliecieties pie ūdens strūklas un čukstus izstāstiet tai savu sapni. Ūdens to aizskalos. Būs brīnišķīgi, ja pēc tam noskaifisiet lūgšanu.

15. jūlijs. 24. Mēness diena (sākas 23:44). III-IV Mēness fāze (diltis). Auns. Šajā Mēness dienā atraisās jaunradei labvēlīgi dabas spēki. Un cilvēks mostas no snaudas, viņa aktivizējas spēks. Šajā dienā ir labi likt pamatus jauniem svarīgiem darbiem. Senajā Ēģiptē tieši šajā dienā iemūrēja pirmo akmeņu piramīdu pamatos. Ir labi uzsākt globālu ilglaicīgu projektu istenošanu. Taču atmodināto spēku nevajag pārlieku ekspluatēt — tas var nodarīt ļaunu. Var nodoties aktīvam radošam darbam, uzņemties lielu fizisko slodzi, pievērsties veselības nostiprināšanai. Varmākas un sadisti saņem sodu. Šajā Mēness dienā redzētie sapņi rāda, vai mums viss kārtībā ar seksuālo enerģiju. Ja sapņi ir patīkami, — viss kārtībā, ja nepatīkami, — jūsu seksuālā enerģija tiek apspiesta, un tas sāk jau nomākt.

16., 17. jūlijs. 25. Mēness diena (sākas 23:59). IV Mēness fāze. Vērsis (sākas 01:30). Pasivitātes diena. To ieteicams aizvadīt mierīgi un vienatnē. Nevajag uzsākt neko jaunu, bet jāpabeidz viss iesāktais. Visu darīet apdomīgi un nesteidzīgi, ja gribat izvairīties no pārslodzes un nervozitātes. Vairieties no nejausiem konfliktiem un pārsteigumiem, tāpēc neizrādīet nekādu aktivitāti. Labāk mierīgi pasēdēt, paklusējiet, pārdomājiet savu dzīvi, varbūt izvērtējiet attieksmi pret pasauli. Tādējādi iegūsiet jaunus spēkus un labu noskaņojumu. Nav piemērota diena laulībām,

18. jūlijs. 26. Mēness diena (sākas 00:22). IV Mēness fāze. Dvīņi (sākas 05:42). Bistama diena. Šajā Mēness dienā ir notikušas daudzas traģēdijas, piemēram, zemestrīces, avārijas («Estonia» bojāeja), terorakti (kā 11. septembris ASV). Cilvēki ir tendēti uz ķīdošanos. Viņi runā lieku, rosās, vēltīgi tērē enerģiju.

Šajā dienā labāk ir atpūsties vai vismaz vajadzētu atturēties no pārlielas aktivitātes — ejiet parastajās ikdienas gaitās. Dariet kādu rutīnas darbu, kur daudz nav jādromā un jāpieņem lēmumi. Šajā dienā jāievēro atturība ne tikai ēdienā, jo zīskās izdarībās, bet arī runāšanā, jo tieši šī nodarbe tērē visvairāk enerģijas. Nenoslogojiet kuņģi ar gaļu. Kontakts šajā dienā vajag pēc iespējas ierobežot līdz minimumam. Vairieties no rosības, bezjēdzīgas skraidīšanas pa veikaliem, no tenkā. Naudu labāk ptaupīt, jo pastāv iespēja to nelietderīgi iztērēt vai pazaudēt. Ļoti labi ir tikties ar kādu gudru cilvēku, kas palīdzēs saprātīgi novērtēt īstenību un nostāties uz pareizā ceļa. Ir labi iet pirti, veselīga ir masāža, bet sporta zāli labāk neapmeklēt. Laba diena frizētavas apmeklējumam. Šīs diennakts sapņi rāda, cik liela ir mūsu lepniība un patmilība. Ja sapņi redzami, ka gūstam panākumus, esam visvareni un apmierināti — ir pienācis laiks no mākoņiem nolaisties uz zemes un reāli sevi novērtēt. Ja sapņi esam nevarīgi un nelaimīgi, tad steigami jāpaaugstina pašnovērtējums un jāmācās sevi milēt un cienīt.

NOVADNIEKS

RUBRIKAS: DAŽĀDI, PĒRK, PĀRDOD, MAINA, MEKLĒJU DARBU.

PRIVĀTSLUDINĀJUMS (maksas).

Rubrika _____

Derīgs līdz 16. jūlijam.

T	a	i	r	.																				

Talonā jāieraksta sludinājums tikai par VIENU objektu.

Aizpildīšanas noteikums:
viena rūtina — viena zīme.

Iesniedzēja vārds, uzvārds _____

Adrese, tālr. _____

Vai sludinājumu ievietot interneta mājas lapā? Jā Nē

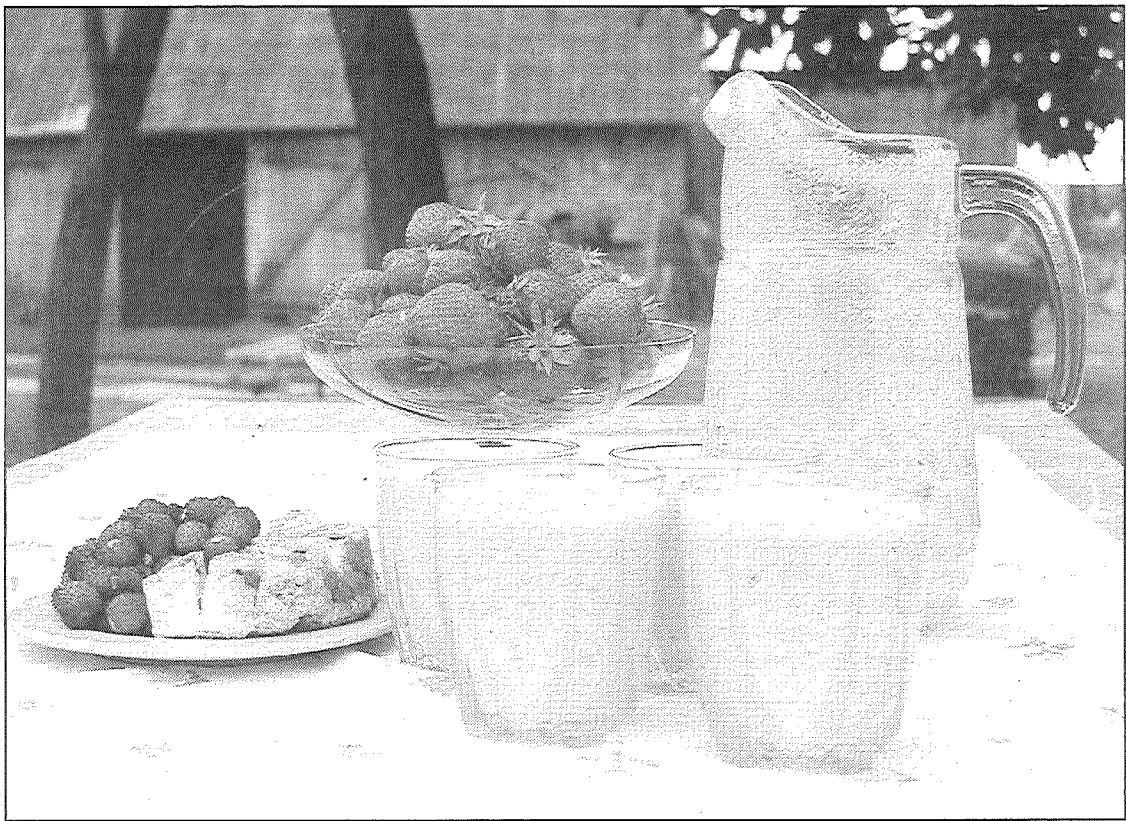
Maksa Ls 0,40 (ar PVN).

Jāiesniedz tikai laikrakstā publicētais kupons, kopētus un pa faksu sūtītus nepieņemsim.

Sludinājumus «Novadniekā» pieņem Preiļos, Brīvības ielā 14. Tālr./fakss 53-07057.

Gards mājas jogurts bez E piedevām

● Iesaka žurnāls «Praktiskais Latvietis» un Ilze Sola no Rožupes, kas šo recepti veiksmīgi izmanto

● Ja ir pieejams labs lauku piens, mājās pagatavot jogurtu ir vienkārši un ātri. Turklāt tas būs bez pārtikas piedevām, ko apzīmē ar E burtiņiem, kā arī citām nevēlamām vielām, kas veselību nevaro. Foto: A.Šņepsts

Vienkārši un ātri

Vispirms uzvāra litru piena un atdzesē līdz 43 – 45 grādu temperatūrai. Svarīgi, lai temperatūra nebūtu pārāk zema, jo tad jogurts būs pārāk šķidr, atsulosies. Kad piens atdzisis, tam pievieno jogurta baktērijas. Šim nolūkam var izmantot jebkuru veikalā iegādāto jogurtu bez piedevām, vispirms to sajaucot glāzē piena, tad ielejot katlā un visu kārtīgi samaisot. Jāzina, ka atšķirības starp veikala un lauku pienu ir diezgan ievērojamas — no veikala iegādātā piena sanāk krietni šķidrāks jogurts.

Kas kam garšo

Katra no pievienotajām jogurta kultūrām dod savādāku konsistenci un garšu, tāpēc ieteicams eksperimentēt un izvērtēt, kurš produkts labāk garšo.

Pēc pieredzes var teikt, ka krēmīgs un biezs jogurts iznāk no «Gefilus» naturālā jogurta. Šķidrāks, ar lielākiem kunkuļiem — no «Kāruma» bifido jogurta, daudz šķidrāks — «Alphenrose», «Balance» un «Actimel» jogurtiem bez piedevām.

Kāda konsistence ir iegādāta-

UZZINĀI

- ✓ Jogurts ir bagāts ar olbaltumvielām, minerāliem, fermentiem un daudziem vitamīniem, pat tādiem grūti iegūstamiem kā D un B12.
- ✓ Jogurts veido pienskābi, kas slāpē pūšanas procesus resnajā zarnā. Zinātnieki ir izpētījuši, ka tieši pūšanas baktērijas ir viens no galvenajiem slimību un priekšlaicīgas novecošanas cēloņiem.
- ✓ Zarnas ir vide, kur mitinās vairāk nekā 400 dažādu veidu mikroorganismi. Jogurts dod zarnu baktērijām to galveno ēdienu — laktozi, tāpēc ārsti iesaka to lietot cilvēkiem, kuri ir ārstējušies ar antibiotikām, kas iznīcina zarnu baktērijas. Jogurtu uzskata par dabīgo antibiotiķi.
- ✓ Jau 19. gadsimta sākumā krievu zinātnieks Ilja Mečnikovs atklāja un pierādīja pozitīvo pienskābo baktēriju iedarbību uz cilvēka organismu. Viņš izdalīja atsevišķo baktēriju štamus (*Lactobacillus bulgaricus*, *Streptococcus thermophilus*), un, pamatojoties uz viņa pētījumiem pat šodien vēl atklāj jaunas pienskābo baktēriju īpašības.

jam jogurtam, tās lielākoties ir gala rezultāts, jo pievienotās pienskābās baktērijas tiem atšķiras.

Netraucējiet baktērijas

Ziemā jogurta raudzēšanai vajag vairāk tīrķūlūras nekā vasarā. Drošāk, ja piena temperatūra šajā procesā ir konstanta, tāpēc ieteicams trauku, kurā to gatavo, ietīt biežā audumā un nolikt siltā vietā.

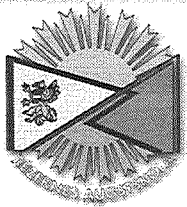
Neatstājiet tur, kur kāds to var sakustināt! Vislabāk jogurtu iejaukt vakarā un atstāt raudzēties

pa nakti, jo tad mājās ir vismierīgākais laiks.

Jogurts parasti ir gatavs pēc 4 – 8 stundām. (Cukuru un ogu piedevas liek pēc garšas.) Tad svarīgi to atdzesēt, lai apstādīnātu baktēriju augšanu, citādi tās turpinās ēst piena cukurus un jogurts kļūs skābs. Šādi pagatavots jogurts glabājas piecas dienas. No tā divas reizes var gatavot nākamo porciju. Pēc tam baktērijas izmainās un vairs neiznāk kvalitatīvs produkts, tāpēc jāpērķ jauna kultūra.

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBA

IZVĒLIES STUDĒT RĒZEKNĒS AUGSTSKOLĀ UN IZMANTO REGIONĀLĀS AUGSTSKOLAS PRIEKŠROCĪBAS!

- 412 budžeta vietas pilna laika studijās
- 43 dažādas studiju programmas (inženierzinātnēs, sociālajās, humanitārajās un izglītības zinātnēs)
- individuāla pieeja studentiem
- prakses un studiju iespējas ārzemēs

Dokumentus pieņem no 17. jūlija Rēzeknē, Atbrīvošanas alejā 90.
Tālr. 64622862, www.ru.lv

Jēkabpils Agrobiznesa koledža Profesionālās augstākās izglītības iestāde 2009./2010. akad. g. aicina apgūt:

Pilna laika studijās — **bez studiju maksas:**

- ✓ Grāmatvedība un finanses
- ✓ Komerccdarbība
- ✓ Datorsistēmu un datortīklu administrēšana

Studiju ilgums — 2 gadi. Uzņem ar vidējo izglītību.

Nepilna laika studijās — **samaksājot līdz 04.09.09. 390 LVL/gadā vai maksājot vēlāk 35.83 LVL/mēnesī (430 LVL/gadā).**

- ✓ Grāmatvedība un finanses
- ✓ Komerccdarbība
- ✓ Datorsistēmu un datortīklu administrēšana.

Jaunums!!!

Studiju ilgums — 2,5 vai 3 gadi. Uzņem ar vidējo izglītību.

Dokumentus pieņem no 2009. gada 17. jūlija.

Jēkabpilī, Pasta ielā 1, tālr. 65231726, mājas lapa: www.jak.lv.

AUTOMAŠĪNU REZERVES DAĻU VEIKALS NOLIKAVA piedāvā jebkuram auto

- priekšējos un aizmugurējos lukturnus, jebkura veida autostiklus, spoguļus, motora pārsegi, spārnus, bamperus, arkas un sliekšņus, radiatorus un ventilatorus utt.
- Akumulatoriem īpašas JŪLIJA cenas — 44Ah = 29,50 Ls, 55Ah = 32,50 Ls, 66Ah = 39 Ls, 74Ah = 40 Ls, 100Ah = 60 Ls, 180Ah = 95 Ls, kā arī citu tilpumu akumulatori!
- Pērkot jaunu akumulatoru, nododiet veco un saņemat atlaidi!
- Jauns riepu piedāvājums arī vissezonas riepiem! R13 no 20 Ls, R14 no 24 Ls, R15 no 28 Ls, R16 no 38 Ls, R17 no 50 Ls.
- Jauns lieto disku piedāvājums R14 32-37Ls, R15 38-45Ls, R16 48-54Ls, R17 60-67Ls.
- Gultņi no 8 Ls, stupicās gultņi no 20 Ls, Audi/VW alumīnija piekares sviras, bremžu diski.
- Amortizatori priekšējie/aizmugurējie — Golf 2 = 12,50/14,30; Golf 3 = 18/14,30; Golf 4 = 28/20; Audi B3 = 17,50/20; B4 = 14/20; 100C4 = 19/21; A4 = 25/28; A6 = 19/21; Passat 88-96 = 17,50/20; 96-01 = 31,50/22; BMW E36 = 34/37; E34 = 32/33; Opel Astra F = 25/17, kā arī citiem modeļiem, arī japāņu un franču automašīnām.
- Un daudz kas cits! Nodrošinām BEZMAKSAS piegādi neatkarīgi no pasūtījuma apjoma.

29809748; 27825083; 22464687 e-pasts: ednolikava@inbox.lv.

Pārdod

- ALFA ROMEO (145, 1,6, 12.1997. g. izl., cinkota virsbūve, el. stikli, klimata kontrole, melnā krāsā, 120 zirgspēku, teicamā stāvoklī, 1550 EUR). T.29911811;
- AUDI (A4, 1998. g. izl., 2,8i, sedans, melnā met. krāsā, viss elektro, TA līdz 05.2010., siksnu maiņa, ideālā stāvoklī). T.29462973;
- AUDI (A6, 1997. g. izl., 2,4, benzīns, viss elektro, klimata kontrole, signalizācija, ABS, ASR, CD, TA). T.22174119;
- AUDI 100 (1987. g. izl., benzīns, TA līdz 29.07.2009., Ls 550). T.64628885 (Verēmos, Sondoros);
- AUDI 100 (C4, 2,3i, 1994. g. izl., el. pakete, 5-pakāpju ĀK, signalizācija, pretzagšanas ierīce, TA līdz 05.2010.). T.29482763;
- AUDI 80 (1985. g. izl., bez TA, rezerves daļām), VW SCIROCCO (bamperi, sporta, lietie diski), VW GOLF. T.22074291;
- AUDI 80 (2,0, 1993. g. izl., TA līdz 05.2010.). T.29933629;
- AUDI 80 (2,0i, 1992. g. izl., centrālā atslēga, stūres pastiprinātājs, el. spoguļi, el. lūka, 5-pakāpju ĀK, TA līdz 12.2009., samaksāti nodokļi). T.29102363;
- AUDI 80 (B4, 1994. g. izl., 1,9 TDI, automāts, centrālā atslēga, el. spoguļi, el. logu pacelājs, lūka, cena pēc vienošanās). T.25954503, 64625222;
- AUDI A4 (1,9 TD, dizēlis, 1996. g. izl., UNIVERSAL, ideālā stāvoklī, 4400 EUR). T.29569556;
- AUDI A6 (2,5 TDI, 1999. g. izl., sedans, tumši zilā metāliskā krāsā, viss elektro, kondicionieris, automātiskā ĀK, 6900 EUR). T.28227222;
- BMW 525 TDS TOURING (1994. - 1995. g. izl., jauna TA, apdrošināšana, Ls 1400, labā stāvoklī) vai maina. T.28378334;
- FORD FIESTA (TA, lēti, ekonomiska). T.29690324;
- FORD SCORPIO (1991. g. izl., 2,0, ziemas riepu komplekts). T.28296196;
- FORD TRANSIT (2,0, benzīns, 8 vietas, B kat., TA uz gadu). T.26533260;
- HONDA ACCORD (1986. g. izl., darba kārtībā). T.26152958;
- LEXUS GS300 (1997. g. izl., visas ekstras, teicamā stāvoklī). T.28382154;

SERVISS AT aicina uz Lauku dienu Viļānos «Latgales lauksaimniecības zinātnes centrā» 16. jūlijā 11.00

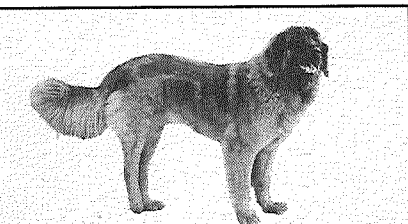
SERVISS AT piedāvā:

- AMAZONE sējmašīnas, frēzes, diskus, veltņus, smidzinātājus;
- Mepu graudu kaltes;
- LAVERDA, SĀMPO graudu kombainus;
- McCORMICK traktorus;
- KRONE lopbarības sagatavošanas tehniku.

JAUNUMS

- Rezerves daļas Eiropā ražotai l/s tehnikai
- Tehnikas tirdzniecība Viļānos:
Aldis	26665575
Valdis	26303844
Rezerves daļas	Ilmārs 27820202

- MAZDA 323F (1999. g. izl., 1,5, zaļganā krāsā, labā tehniskā stāvoklī, 2500 EUR). T.29460884;
- MAZDA 626 (1992. g. izl., TA). T.26152958;
- MERCEDES BENZ 200 (1991. g. izl., dizēlis, sedans, 4 pakāpju mehāniskā ātrumkārbā, violetā krāsā). T.22018971;
- MITSHUBISHI ECLIPSE (2,0, GSI, 1996. g. izl., melnā perlamutra krāsā, čips – tjunings u.c., Ls 2000). T.26431782;
- NISSAN ALMERA (1,5 l, benzīns, 2003. g. izl., teicamā stāvoklī, TA līdz 07.2010., 3700 EUR). T.26552616;
- NISSAN TERANO (1991. g. izl., 3,0, benzīns, TA, M+S riepas, labā stāvoklī). T.29447261;
- OPEL ASTRA (2,0 TDI, 1998. g. izl., TA līdz 06.2010., el. logi, spoguļi, kondicionieris, piekabes āķis). T.29462973;
- OPEL MONTEREY (1994. g. izl., 3,1 TD, tumši zaļā krāsā, 4 x 4, el. pakete, TA līdz 01.2010., labā stāvoklī). T.28637847;
- OPEL OMEGA (1991. g. izl., 2,0, benzīns, ne pārāk dārgi). T.26596938;
- OPEL ZAFIRA (melnā krāsā, 1999. g. izl., 1,8, piekabes āķis, CD, TA līdz 06.2010., ideālā stāvoklī, Ls 3050). T.29472972;
- skuteri (KEWEY MATRIX, Eiropas variants, reģistrēts, 50 cc, faktiski 70 cc., 2006. g. izl., tūnings). T.26156449;
- SUZUKI GSX R750 (2000. g. izl.), SUZUKI GSX R750 (1999. g. izl.). T.26465677;

Pazudusi sunene Grieta. Gaiši ruda, ļoti liela, labā pakājkāja klība, ausi teovējums. Ļoti lūdzam atradēju atsaukties, garantējam atlīdzību.
Tālr. 29475052.

DARBS ANGLIJĀ

- viesnīcās un restorānos,
- gaļas apstrādes fabrikās,
- lauksaimniecībā.

Ir citas vakances.

NODROŠINĀTA DZĪVESVIETA.
SIA «Regus». Licence nr. 6/2009.
Tālr. Jēkabpilī 65220074,
Rīgā 67226607, mob. 22054002.

SIA AIBI iepērk liellopus,
jaunopus, aitas, zirgus, cūkas.
Labas cenas.
Tālr. 26142514, 29293219,
64871804.

- TOYOTA YARIS (2002. g. izl., 1,3, 5 durvju, teicamā stāvoklī, steidzami). T.26483855;
- VAZ 21033 (teicamā stāvoklī, cena pēc vienošanās). T.29487634;
- VW GOLF (1989. g. izl., 3-durvju, TA līdz 18.01.2010.). T.22029068;
- VW GOLF (Variant, dizēlis, 1993. g. izl., universāls, 2300 EUR). T.28342580;
- VW PASSAT (1988. g. izl., 1,8 l, TA, 5-pakāpju ĀK, signalizācija, stereo, sedans) vai maina. T.26607850;
- VW PASSAT (1989. g. izl., 1,6 TD, TA, balta, normālā stāvoklī, Ls 500). T.28378334;
- VW PASSAT (2,8, 1996. g. izl., kondicionieris, dators, centrālā atslēga, signalizācija, lietie diski, 1500 EUR). T.25442502;
- VW PASSAT (2001. g. izl., 1,9 TDI, zilā krāsā, kondicionieris, piekabes āķis, 7900 EUR). T.29325062;
- VW TOUAREG (2004. g. izl., džips, 4 x 4, 2,5 TDI, visas ekstras) vai maina pret nekustamo īpašumu. T.26477121;
- ZIL (13 l, labā stāvoklī, ar vinču). T.27509156, 24635383;
- ZIL 131 (ar vinču, labā tehniskā stāvoklī). T.29199059.

Pērk

piena teļu. Tālr. 28835383.

STIGA

Pērk īpašumus ar mežu.
Tālr. 28660202

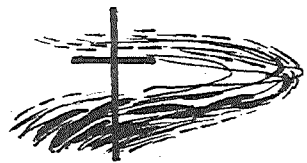
Ceturtdien, 16. jūlijā, pārdos dažādas krāsas jaunputnus, gaiļšus 4 - 6 mēn., dējējvistas 12 -14 mēn., broilerus, zoslēnus, pīlēnus, (paipalas pēc pasūtījuma). Tālr. 29142247.
Jaunaglonā 8.00, Aglonā 8.15, Aglonas stacijā 8.35, Ārdavā 8.50, Pelečos 9.05, Aizkalnē 9.25, Kastīrē 9.40, Anspokos 9.50, Preiļos 10.00, Piliškos 10.40, Vecvārkavā 10.55, Rimicānos 11.10, Rožupē 11.30, Livānos 11.40, Jaunsilavā 12.25, Turkos 12.40, Rudzātos 12.55, Priekuļos 13.10, L. Anspokos 13.25, Smelteros 13.40, Polkoronā 13.55, Stabulniekos 14.10, Riebiņos 14.20, Silajānos 14.35.

Piektdien, 17. jūlijā, z/s «Mazputnēni» pārdos diennakti vecus šķirotus cāļus, pērļu visticas, melnus, brūnus 4 - 6 mēn. vecus jaunputnus un dējējvistas: Stabulniekos 7.30, Riebiņos 7.50, Preiļos 8.10, Priekuļos 8.50, Rudzātos 9.10, Turkos 9.30, Livānos 10.00, Rožupē 10.30, Vanagos 10.50, Vecvārkavā 11.00, Pelečos 11.40, Ārdavā 12.00, Aglonā 12.15, Aglonas stacijā 13.00, Aizkalnē 13.20, Raudaukā 13.40. Tālr. 29219051.

SIA «Dižmežs» Jēkabpili pērk:

- ◆ bērza, melnalkšņa un baltalkšņa taru diametrā no 12 cm.
Cena Jēkabpilī 16 Ls/m³,
cena mežā Ls 14.
- ◆ Bērza finierklučus.
Tālr. 29397979.

Pārdod malku ar piegādi Preiļos un Preiļu rajonā. Tālr. 22079169.

Pār tevi smilšu klusums klāts,
Vien paliek atmiņas un tava mūža
stāsts.
Kad mūžības vēji atnesuši
tumšu dienu, lai mūsu klusa
un patiesa līdzjūtība
Ilgonim Skrivļam,
TĒVU mūžībā pavadot.
ZS 35. KB personālsastāvs